

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΚΑΙ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

5. 'Οδός Πατησίων ἀριθ. 5.
Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται ἀπ' εὐ-
κας εἰς Ἀθήνας διὰ γραμματοσήμου,
φροντισμάτων, χρυσῶν κ.τ.λ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ, μυθιστορία Ραούλ δὲ Ναβερύ, μετὰ εἰκόνων (συνέχεια) μετάφρασις Σ. Τ.— ΦΩΛΕΑ ΕΥΓΕΝΩΝ, μυθιστορία ρωσικὴ 'Ιβάν Τουργκένιεφ, (τέλος). μετάφρασις Β.— Η ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΟΝΣΟΡΩ, μυθιστορία Α. Δουμά, (συνέχ.), μετάφρ. Δμλ.—ΕΥΡΕ ΤΗΝ ΕΥΤΥΧΙΑΝ, ἐκ τῶν τοῦ SAINT-JUIRS.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Προληρωτία

'Εν Ἀθήναις φρ. 8 ταῖς ἐπαρχίαις 8,50
ἐν τῷ ἑξωτερικῷ φρ. χρυσᾷ 15.
'Εν Ῥωσίᾳ ρούβλια 6.

ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΡΑΟΥΛ ΔΕ ΝΑΒΕΡΥ

Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον.

Β'

Τὸ βασιλείον τῆς Λύγουστίνης.

Ὁ κύριος Κουρσὺ, ὡς ἀνωτέρω ἐρρήθη, κερκρίνετο ἐπὶ ἀγγινοῖα καὶ ἐφρευρετικῶ πνεύματι. Καίπερ ἀπορρανευθεὶς ἐν ἡλικίᾳ, καθ' ἣν αἰσθάνεται τις τὴν ἀνάγκην ση- γίματος, δυναμένου νὰ ποδηγετήσῃ αὐ- τὸν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς εὐμερίας καὶ τοῦ καθήκοντος, οὐχ ἤττον δὲν ἀπεθαρρύνθη. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι κατ' ἀρχὰς ὁ νεανίας ἀπηλπίσθη, ἀλλὰ κατόπιν, ἀναλαβὼν θάρ- ρος καὶ ὑπέικων εἰς σκληρὰν ἀνάγκην, με- τέθε μόνος του, ἀνευ οὐδεμιᾶς συστάσεως, καὶ παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ διευθυντοῦ βιομηχανικοῦ τίνος καταστήματος.

Ὁ κύριος Κοβὲ ἦτο ἐξαιρετος ἄνθρωπος, ὅστις, ἐκ τοῦ μηδενός, εἶχε καταστῆ διὰ τῆς ἐπιμελείας αὐτοῦ καὶ τῆς ἀόκνου ἐργασίας του εἰς τῶν μᾶλλον βαθυπλούτων ἐργοστασιαρχῶν, καὶ ὅστις ἐθεώρει πάντοτε καθήκόν του νὰ προστατεύῃ πάντας τοὺς δεικνύοντας ζῆλον καὶ ἐπιμέλειαν εἰς τὸ ἔργον των.

Ἦτο Κυριακὴ, ἡμέρα, καθ' ἣν ὁ κύριος Κοβὲ ἐνήργει συνήθως τὰς πληρωμὰς του, ὅτε ὁ Βενιαμὶν Κουρσὺ παρουσιάσθη εἰς αὐτόν.

Ὁ κύριος Κοβὲ, πληρόνων ἕνα ἕκαστον τῶν ἐργατῶν του, συνειθίζε νὰ ἐρωτᾷ αὐ- τὸν πατρικῶς περὶ τῆς καταστάσεώς του καὶ τῆς οἰκογενείας του καὶ νὰ ἐνθαρρύνῃ αὐτόν διὰ τρόπον μειλιχίου εἰς τὸ ἔργον του, ὅτε μὲν ἐπαυξάνων τὸν μισθόν του, ὅτε δὲ συμβουλεύων καὶ παραινῶν. Ἀνε- ξαρτήτως δὲ τῆς ἐργασίας των, ἐβοήθει πάντοτε χρηματικῶς ἐκείνους τῶν ἐργα- τῶν του, οἵτινες εἶχον περισσοτέρως ἀνάγ- κας· ἂν δὲ τις ἐξ αὐτῶν ἠσθένει ποτέ, ἢ μέλος τῆς οἰκογενείας του, ἐπροθυμοποι- εῖτο νὰ στέλλῃ πάντοτε τὸν ἱατρὸν του πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτῶν.

Ὁ Βενιαμὶν, συσπειρωθεὶς ἐν τινὶ γωνίᾳ τῆς αἰθούσης, ἔνθα ὁ κύριος Κοβὲ ἐνήργει

τὰς πληρωμὰς του, ἔβλεπε καὶ ἤκουε τὰ πάντα· ἰδίως δὲ ἐκ τῆς ἰλαρῆς φυσιογνω- μίας τοῦ κυρίου Κοβὲ ἤντλει ἐλπίδα καὶ παρηγορίαν. Ὅλιγον κατ' ὀλίγον οἱ σάκ- κοι, ἐν οἷς περιείχοντο τὰ χρήματα, ἐκε- νώθησαν καὶ οἱ ἐργάται ἐξῆλθον τῆς αἰ- θούσης, φέροντες μεθ' ἑαυτῶν τοὺς καρ- πούς τῶν ἡμερησίων κόπων των.

Ὅτε δὲ ὁ κύριος Κοβὲ ἔμεινε μόνος, ὁ Βενιαμὶν προὐχώρησε πρὸς αὐτόν.

— Μήπως σ' ἐλησμόνησα, παιδί μου ; ἠρώτησε μετ' ἀγαθότητος ὁ ἐργοστασι- ἀρχης.

— Ὅχι, κύριε, ἀπήντησε τὸ παιδίον, δὲν μ' ἐλησμόνησατε, δὲν εἶμαι ἐκ τῶν ἐρ- γατῶν σας.

— Μήπως θέλεις τίποτε, μικρὲ μου φίλε ;

— Κύριε, ἀπήντησεν ὁ Βενιαμὶν, ἐνθαρ- ρυνθεὶς ἐκ τῆς ἀγαθότητος τοῦ κυρίου Κοβὲ, ὁ πατήρ μου ἦτο καρραγωγεὺς εἰς ἕν χωρίον, ἀπέχον ἡμίσειαν λεύγαν ἀπ' ἐδῶ· μετὰ δέκα πέντε ἡμέρας ἀπὸ τοῦ θα- νάτου του, ἀπέθανε καὶ ἡ μήτηρ μου καὶ ἔμεινα εἰς τοὺς δρόμους χωρὶς ἄσυλον καὶ χωρὶς οἰκογένειαν. Εἶμαι ἔνδεκα ἐτῶν καὶ θέλω νὰ ἐργασθῶ διὰ νὰ κερδίξω τὸν ἀρ- τον μου. Μήπως ἔχετε ἀνάγκην ἐνὸς μι- κροῦ δι' ἐλαφρὰς ἐργασίας ;

— Πάντοτε πρέπει τις νὰ ἐνθαρρύνῃ τὰ πτωχὰ καὶ ἐργατικὰ παιδιὰ, εἶπεν ὁ κύριος Κοβὲ, θέτων τὴν χεῖρά του ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ παιδὸς καὶ ἐξετάζων μετὰ προσοχῆς τὴν γλυκεῖαν καὶ ἐκφραστικὴν φυσιογνωμίαν του. Ἐλθέ αὐριον εἰς τὸ ἐρ- γοστάσιον, θὰ σὲ προσλάβω.

— ὦ ! εὐχαριστῶ, κύριε, ἀνέκραξεν ὁ Βενιαμὶν πλήρης χαρᾶς.

— Καὶ τώρα ποῦ πηγαίνεις ;
— Νὰ εἰδοποιήσω περὶ τούτου μίαν γειτόνισσαν τῆς μητρὸς μου, ἢ ὅποια μ' ἐσύστησεν εἰς αὐτὴν καὶ με κρατεῖ δι' ἐλε- ημοσύνην εἰς τὴν οἰκίαν της.

— Καὶ θὰ ἐξακολουθήσῃς νὰ κατοικῆς ἐκεῖ ;

— Ἀποῦ πλέον θὰ ἐργάζωμαι καὶ θὰ κερδίξω χρήματα, νομίζω ὅτι δὲν πρέπει νὰ τὴν ἀφήσω, ἀλλὰ μάλιστα νὰ τὴν βοηθήσω, ὅπως κ' ἐκείνη μ' ἐβοήθει εἰς τὴν δυστυχίαν μου.

— Ὑπαγε, παιδί μου, εἶπεν ὁ κύριος Κοβὲ, καὶ αὐριον σὲ περιμένω θὰ ζητή- σης ἐμὲ καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος θὰ ὀρίσω τὴν θέ- σιν σου.

Ὁ Βενιαμὶν ἀνεχώρησε δρομαίως· ὅτε δ' ἔφθασε παρὰ τῆ ἀγαθῆ γραιῖα, ἦτις πε- ριεποιεῖτο αὐτὸν ἀπὸ τοῦ θανάτου τῶν γονέων του, ἐρρίφθη περιχαρῆς εἰς τὰς ἀγκάλας της.

— Θεὸς Πρόνοια, εἶπεν, ἠῶρα ἐργασίαν εἰς τὸ ἐργοστάσιον.

— Καὶ εἰς ποῖον χρεωστεῖς αὐτὴν τὴν εὐτυχίαν, Βενιαμὶν ;

— Εἰς κἀνένα· ὕπηγα μόνος μου καὶ παρούσιάζσθην εἰς τὸν κύριον Κοβὲ, ὁ ὁ- ποῖος μ' ἐδέχθη. Θὰ ἔχω ἕνα μικρὸν μι- σθόν· ἀλλὰ με τὴν ὑπομονὴν καὶ με τοὺς κόπους, εἰμπορεῖ ν' αὐξήσῃ με τὸν καιρὸν.

— Ἀχ ! Βενιαμὶν, δὲν χαίρομαι τόσῳ δι' ἐμέ· ἐνόσῳ θὰ εἶχα ἕνα κομμάτι ψωμί, θὰ ἔτρωγες καὶ σὺ τὸ μισό· ἀλλὰ χαίρομαι, διότι σὲ βλέπω νὰ ἔχῃς θάρρος, καὶ εὐχα- ριστῶ τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἀνέλπιστον αὐτὴν μεταβολὴν.

Καὶ ὄντως, ἡ μεταβολὴ ἦτο ἀπροσδό- κητος. Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὸ παιδίον ἐφά- νη τοσοῦτον πρόθυμον εἰς τὰς διατα- γὰς τῶν ἀνωτέρων του, τοσοῦτον φι- λόπονον, τοσοῦτον φρόνιμον καὶ ἐνεργητι- κόν, ὥστε πάραυτα εἴλκυσε τὴν συμπάθειαν τοῦ κυρίου Κοβὲ. Καθημένου δὲ Κυρια- κῆν τινα τοῦ Βενιαμὶν πλησίον τῆς γραιῖας Προνοίας, παρὰ τὸ κατώφλιον τῆς πτω- χικῆς του οἰκίας, αἴφνης ἐνεφανίσθη ἐνώ- πιον τοῦ ὁ κύριος Κοβὲ.

— Τί κάμνεις ἐδῶ, μικρὲ ; τῷ εἶπε μει- διῶν καὶ θέτων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου του. Πῶς, δὲν πηγαίνεις νὰ παίξῃς με τοὺς συνομήλικάς σου ;

— Προσπαθῶ νὰ μάθω νὰ διαβάξω, κύριε· ἢ θεὸς Πρόνοια ἐδῶ ἤξευρε ὀλίγον. Ἦκουσα νὰ λέγουν ὅτι διὰ νὰ γίνῃ κά- νεις καλὸς ἐργατῆς, πρέπει νὰ ἤξευρῃ γράμματα. Καὶ ἐγὼ θέλω νὰ γίνω καλὸς ἐργατῆς.

— Πολὺ καλὰ, Βενιαμὶν· ἀλλὰ διὰ σῆ- μερον κλείσε τὸ βιβλίον σου καὶ πήγαινε νὰ παίξῃς· ἀπ' αὐριον ὅμως νὰ ἔρχεσαι κατὰ τὴν ὥραν τοῦ μαθήματος τοῦ υἱοῦ μου Εὐτυχίου καὶ νὰ σπουδάζετε μαζῆ.

Πρώτην φοράν τότε ὁ Βενιαμὶν ἐλησμόνησε τὴν ἀπόστασιν, ἥτις ἐχώριζεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ πλουσίου ἐργοστασιάρχου καὶ ἐρρίθη εἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ. Ἡ γραῖα ἐξέβλεψε κραυγὴν ἐκπλήξεως καὶ τρόμου, ἐνῶ ὁ κύριος Κοβὲ ἐνηγκαλίσθη περιπαθῶς τὸ παιδίον, ἐρρίψεν ἐν λουδοβίκειον εἰς τὴν χεῖρα τῆς γραίας Προνοίας καὶ ἀνεχώρησε.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ Βενιαμὶν διήλθεν ἐν ἀφάτῳ χαρᾶς τὴν δ' ἐπαύριον ἡ γραῖα Πρόνοια ἠγόρασε διὰ τῶν χρημάτων, ἅτινα ἐδώρησεν αὐτῇ ὁ κύριος Κοβὲ, νέα ὄλως ἐνδύματα διὰ τὸν Βενιαμὶν· ὅτε δὲ ἡ ἀγαθὴ γραῖα εἶδε τὸν θετὸν υἱὸν τῆς ἐνδεδυμένον καὶ καθαρὸν, ἠσθάνθη ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς ἀνέκφραστον ἀγαλλίασιν, μεμιγμένην μετὰ μητρικῆς ὑπερηφανίας.

Ὁ Βενιαμὶν τοσοῦτον ταχέως προώδευεν, ὥστε μετὰ αὐτοῦ καὶ τοῦ Εὐτυχίου Κοβὲ ἐγεννήθη μὲν ἀξιώπαινος ἀμιλλα πρὸς τὰ γράμματα, ἀλλ' ὁ δυστυχὴς Βενιαμὶν δὲν ἐδύνατο ὡς ἐκ τῆς ἐργασίας του νὰ καταγίνηται ὅσον καὶ ὁ Εὐτύχιος εἰς τὰ μαθήματά του. Τοῦτο δ' ἐνόησας ὁ κύριος Κοβὲ, ἐτοποθέτησεν αὐτὸν εἰς ἐλαφροτέραν ἐργασίαν, ὅπως ἀνετώτερον ἐξακολουθῆ τὰ μαθήματά του καὶ οὕτω συμβαδίζωσιν οἱ δύο συμμαθηταί.

Τὸ παιδίον ἐμεγάλωσεν. Ἡ θεία Πρόνοια ἀπέθανε καὶ ὁ Βενιαμὶν ἐπένησεν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς. Τότε ἦτο μόλις εἰκασιπενταετής. Ὁ Εὐτύχιος, ὁ φίλος καὶ συμμαθητῆς του, ἦτο εἰκοσιεπταετής. Ὁ νέος οὗτος παιδίον ἐφάνετο ὅτι δὲν εἶχε κλίσιν εἰς τὸ ἐμπόριον, ἀλλ' ἀπεναντίας ἠγάπα τὴν φιλολογίαν καὶ τὰς ὠραίας τέχνας· ἀνεμιγνύετο δὲ εἰς τὸ ἐμπόριον, ὅπως εὐχαριστήσῃ ἀπλῶς καὶ μόνον τὸν πατέρα του.

Ὁ κύριος Κοβὲ δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐνοήσῃ τὰς διαθέσεις τοῦ υἱοῦ τοῦ καὶ φοβούμενος μὴ πάθῃ ἡ ὑγεία του ὡς ἐκ τῆς ἀδιακόπου καὶ ἐπαχθοῦς δι' αὐτὸν ἐργασίας, ἀπεφάσισε ν' ἀποστείλῃ αὐτὸν εἰς Παρισίους. Ἡ ἀπόφασίς του αὕτη ἐνέπλησε χαρᾶς τὴν καρδίαν τοῦ υἱοῦ του.

Ἡ ἀναχώρησις τοῦ Εὐτυχίου οὐδεμίαν ἀλλοίωσιν ἐπέφερον εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐργασίας τοῦ πατρὸς του· διότι ὁ Βενιαμὶν, εἴτε ἐξ εὐγνωμοσύνης κινούμενος, εἴτε ἐλπίζων αἰσιώτερον μέλλον, τοσοῦτον ἐπιτυχῶς ἀντικατέστησε τὸν Εὐτύχιον, ὥστε ὁ κύριος Κοβὲ ἐνεπιστεύετο αὐτῷ πάσας τὰς ὑποθέσεις του καὶ ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ κατοικῇ διαρκῶς ἐν τῇ οἰκίᾳ του. Ὁ μολογουμένως ὁ Βενιαμὶν οὐδόλως κατεχράσθη τῆς ἐμπιστοσύνης ταύτης· ἀπεναντίας ἐπεδειξάτο τοσαύτην σύνεσιν καὶ ἐπιμέλειαν εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ κυρίου Κοβὲ, ὥστε οὗτος, κατὰ τινα ἐμπορικὴν κρίσιν, ἀπαιτοῦσαν τὴν ἀμεσον αὐτοῦ παρούσιν, ἀπέστειλεν αὐτὸν ὡς ἀντιπρόσωπόν του εἰς Ὀλλανδίαν, ὅπως ὑπερασπίσῃ τὰ συμφέροντα τοῦ οἴκου του. Ἡ ἐκτακτοῦ αὕτη ἀποστολὴ τοῦ Βενιαμὶν ἐπέφερε τοσαῦτα ἀγαθὰ ἀποτελέσματα, ὥστε, κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν του, ὁ κύριος Κοβὲ ὑπεδέξατο αὐτὸν ἐγκαρδίως καὶ δὲν ἐβράδυνε νὰ κα-

ταστήσῃ αὐτὸν συνεταῖρόν του καὶ ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν οἶκόν του τὴν ἐπωνυμίαν *Κοβὲ, Κουρσὺ καὶ Σα*.

Τότε ὁ Βενιαμὶν ἔφθασεν εἰς τὸ ζενίθ τῆς εὐτυχίας του. Φύσει φειδωλὸς ὢν, εἶχε σχηματίσει μικρὰν τινα περιουσίαν, ἐνῶ συγχρόνως αἱ ἐργασίαι τοῦ οἴκου τῶν ἐβῶνουν πάντοτε ἐπιτυχῶς. Ἐν τούτοις ὁ Κοβὲ ἐλυπέτο εἰς ἄκρον διὰ τὸν υἱὸν του· μὴ θέλων δὲ ν' ἀνακαλέσῃ αὐτὸν ἐκ Παρισίων, ἐσκέφθη ὅτι ὤφειλεν αὐτὸς οὗτος νὰ μεταβῇ εἰς Παρισίους. Ἡ ἰδέα αὕτη, ἀπαξ εἰςχωρήσασα εἰς τὸ πνευμά του, κατέστη πλέον δι' αὐτὸν μονομανία, ὥστε ἀπεφάσισε νὰ παραδώσῃ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐμπορικοῦ τοῦ οἴκου εἰς τὸν συνεταῖρόν του καὶ ν' ἀπέλθῃ εἰς Παρισίους. Ἡ ἀπόφασίς αὕτη τοῦ κυρίου Κοβὲ ἐξέπληξε μεγάλως τὸν Βενιαμὶν, διότι, καίτοι ἦτο εἰς ἄκρον ἱκανός, οὐχ ἦττον δὲν ἦτο ὑπερήφανος. Ἄλλ' ἔτι μᾶλλον ἐξεπλάγη ὁ Βενιαμὶν, ὅτε ὁ κύριος Κοβὲ ἀνήγγειλεν αὐτῷ ὅτι, σκοπῶν νὰ παραιτηθῇ πλέον τοῦ ἐμπορίου, ἐπώλει αὐτῷ τὸ μεριδίον του, καὶ δὴ τὸ κατὰσθημα ὄλον, ἀντιεπιτελεστέως τιμῆς, πληρωνομένης κατὰ ἐτησίαις δόσεις. Ὁ Βενιαμὶν δὲν ἐδύνατο νὰ πιστεύσῃ εἰς ὅ,τι ἤκουεν.

— Μὴ ἀπορῆς, τῷ εἶπεν ὁ κύριος Κοβὲ· τοιαύτη εἶνε ἡ ἀπόφασίς μου· ὁ υἱός μου ζῆ εἰς Παρισίους· θὰ ὑπάγω νὰ ζήσω κ' ἐγὼ μετ' αὐτοῦ, ἐνῶ ὁ θετὸς υἱός μου θὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ἔργον, τὸ ὅποιον ἐγὼ ἤρχισα.

Ἡ ἀπόφασίς τοῦ κυρίου Κοβὲ ὑπῆρξεν ἀμετάτρεπτος. Ὅθεν ὁ Βενιαμὶν, ὅπως εὐχαριστήσῃ τὸν εὐεργέτην του, ὑπέκυψεν εἰς τὴν θέλησιν αὐτοῦ.

Μεῖνας μόνος ἐν Haussois ἀπέναντι τοσοῦτον μεγάλου ἔργου, ὁ Βενιαμὶν δὲν ἀπεδειλιάσεν. Ἀπεναντίας ἐγένετο εὐεργετικώτερος καὶ δραστηριώτερος, ὅπως ὑπερνικήσῃ τὰς δυσκολίας τοῦ ἔργου τοῦτου· πρὸς τοῦτο δὲ ἐβοήθη αὐτὸν καὶ οἱ ἐργάται του, οἵτινες πάντες ἀνεξαιρέτως τὸν ἠγάπων καὶ οὐδέποτε ἐμεμφιμοίρησαν ἢ ἐφθόνησαν αὐτὸν διὰ τὴν τοσοῦτον ταχεῖαν προαγωγὴν αὐτοῦ· τούναντίον μάλιστα ἠσθάνοντο μυχίαν εὐχαρίστησιν βλέποντες τὸ ὄρφανὸν παιδίον, τὸ ἄστεγον καὶ ἀπροστάτευτον, τὸ ὅποιον μόλις πρὸ ὀλίγων ἐτῶν εἰργαζέτο μετὰ αὐτῶν, ὡς ὁ ἔσχατος τῶν ἐργατῶν, μεταμορφούμενον αἴφνης εἰς κύριον αὐτῶν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν εἰς βαθύπλουτον ἐργοστασιάρχον.

Ἄλλως τε ὁ Κουρσὺ, γενόμενος πλούσιος, δὲν ἐλησμόνησε τὴν ἀρχαίαν πενίαν του καὶ ἐγένωσκεν ἐξ ἰδίας πείρας νὰ θεραπεύῃ τὰς ἀνάγκας τῶν πρῶν συναδέλφων του καὶ ἤδη ἐργατῶν του.

Συνέστησε διάφορα φιλανθρωπικὰ καταστήματα, ἐν οἷς καὶ σχολὴν τῶν ἀπόρων, ἐν ἧ, μετὰ τὰς ἡμερησίας ἐργασίας, τὰ τέκνα τοῦ λαοῦ παρειαρίζοντο καὶ ἐδιδάσκοντο τὰ πρῶτα γράμματα· προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, ἐδιδάσκοντο ἰδίᾳ πᾶν ὅ,τι ἀπέβλεπε τὸ ἐπάγγελμα, εἰς ὃ ἕκαστος ἐκ τῶν ἀπόρων ἐκείνων παιδίων ἐμελλε νὰ ἐ-

πιδοθῇ. Οὕτως, μετὰ τινα ἔτη διὰ τῶν ἀόκνων φροντίδων τοῦ Βενιαμὶν, ἡ σχολὴ αὕτη ἐγένετο τὸ Πανεπιστήμιον, οὕτως εἶπεῖν, τοῦ χωρίου Haussois, ἐκ τοῦ ὁποίου κατ' ἔτος ἐξήρχοντο ἄνδρες ἀρκούντως μεμορφωμένοι, δυνάμενοι καὶ εἰς τὴν μικρὰν τοῦ χωρίου τῶν κοινωνίαν νὰ φανῶσι χρήσιμοι καὶ εἰς τὸ ἔργον τῶν ἐπιτυχέστερον νὰ εὐδοκιμήσωσιν· οὕτως οἱ ἐργάται τοῦ Βενιαμὶν, πλὴν τῶν ἀρχαίων ἐκείνων, οἵτινες δὲν ἠθέλησαν νὰ ἐκπαιδευθῶσι, δὲν ἦσαν πλέον ἄνθρωποι ἄδαεῖς καὶ τῶν στοιχειωδεστέρων γραμμάτων, ἀλλ' εἰδότες καλῶς τὴν τέχνην τῶν καὶ δυνάμενοι, ὡς ἐκ τῶν γνώσεων αὐτῶν, νὰ ἐλπίζωσιν ἡμέραν τινα αἰσιώτερον μέλλον.

— Ὁ υἱός μου εἶνε στρατιώτης—εἶπεν ἡμέραν τινα γηραιὸς τις ἐργάτης πρὸς τὸν κύριον Κουρσὺ, ὅστις συνεχάρη αὐτόν, διότι μόνος ἐκ τῶν ἀρχαίων συναδέλφων του ἐπέμενε νὰ μάθῃ ν' ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ γράφῃ ἐλευθέρως—ὁ υἱός μου εἶνε στρατιώτης καὶ θέλω νὰ τῷ ἀπαντῶ ἐγὼ ὁ ἴδιος εἰς τὰς ἐπιστολάς, τὰς ὁποίας μοι γράφει.

Ὅτε δὲ ὁ κύριος Κουρσὺ ἠννόησε πλέον ὅτι ἐβελτίωσε τὴν θέσιν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου ἐκείνου, ἐσκέφθη ὅτι ὤφειλε νὰ συνοικήσῃ αὐτοῦς ἐπὶ τὸ βέλτιον καὶ νὰ μὴ κατοικῶσι μακρὰν τῶν κτημάτων του. Ὅθεν, ἐπειδὴ ὑπῆρχε πλησίον τοῦ ἐργοστασίου του μεγάλη τις οἰκία, εὐρύχωρος ὡς στρατῶν, καὶ ἔχουσα ἀπαισίαν ὄψιν, δίκην φυλακῆς, ὁ κύριος Κουρσὺ ἐσκέφθη ὅτι ἐδύνατο νὰ χρησιμοποίησῃ αὐτὴν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον· ὅθεν, ἀγοράσας καὶ ἕτερον ἐκτεταμένον οἰκοπέδον, παρακείμενον τῆς οἰκίας ταύτης, ὠκοδόμησε διαφόρους μικρὰς κατοικίας, τὰς ὁποίας προώρισε διὰ τὰς οικογενεῖας τῶν ἐργατῶν του. Ἐκάστη τῶν οἰκιῶν τούτων τὸ ἐξωτερικὸν ἦτο μὲν ἀπλοῦν καὶ ἀγροτικόν, ἀλλὰ τὸ ἐσωτερικὸν αὐτῆς εἶχεν ὅλα τὰ ἀναγκαῖα διὰ μίαν ἐργατικὴν οἰκογένειαν.

Τὰς οἰκίας ταύτας, πεντήκοντα περίπου τὸν ἀριθμὸν, ὁ κύριος Κουρσὺ ἐπώλησεν ἀντὶ ἑξ ἑκατῶν φράγκων ἐκάστην εἰς τοὺς ἐργάτας του, πρὸς εὐκολίαν τῶν ὀπίων ἐλάμβανε τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν εἴτε κατὰ δόσεις, εἴτε ἐκ κρατήσεως ἐκ τοῦ μισθοῦ τῶν μετὰ δὲ τὴν ἀπότισιν τοῦ ὄλου τιμῆματος, οἱ ἐργάται καθίσταντο κύριοι τῆς οἰκίας. Αἱ πράξεις αὗται τοῦ κυρίου Κουρσὺ, ὡς συνήθως συμβαίνει εἰς παρομοίας περιστάσεις, διήγειραν τὸν φθόνον μετὰ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου· καὶ ἄλλοι μὲν ἔλεγον ὅτι ὁ κύριος Κουρσὺ ἐπραττε πάντα ταῦτα χάριν ἰδιοτελείας, ἄλλοι δὲ, ὅπως ἔχη αὐτοῦς πάντοτε ὑποχειρίους. Τὸ ἀληθές ὅμως εἶνε ὅτι, ἀφ' ἧς ἡμέρας ὁ κύριος Κουρσὺ ἐγένετο κύριος τοῦ χωρίου ἐκείνου, οἱ κάτοικοι αὐτοῦ ἔφθασαν εἰς τὸν ὑψίστον βαθμὸν τῆς εὐημερίας καὶ εὐζωίας καὶ διήγον νέαν ὄλως καὶ ἀγνωστον εἰς αὐτοὺς ζωὴν.

Δύο ἔτη εἶχον παρέλθει ἀπὸ τῆς ἀνεγέρσεως τῶν πεντήκοντα ἐκείνων οἰκιῶν, καὶ οὐδεμία ἐξ αὐτῶν ἔμενε κενή· εἰς τρῶ-

πον ὡς τε ὁ κύριος Κουρσὺ ἠναγκάσθη νὰ οἰκοδομήσῃ καὶ ἄλλας ἀκόμη, μεταξὺ δ' αὐτῶν ἐσχημάτισε καὶ γηροκομεῖον διὰ τοὺς γέροντας ἐκείνους, οἵτινες ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας των δὲν ἐδύναντο πλέον νὰ ἐργασθῶσιν. Οἱ δυστυχεῖς οὗτοι ἀπόμαχοι καὶ ἐν γένει ὅλοι οἱ ἀσθενεῖς εὕρισκον ἐν αὐτῷ πᾶσαν περιποίησιν καὶ περιθαλψιν.

Ὅτε δέ, τὴν ἡμέραν τῶν ἐγκαινίων, ὁ ἐφημέριος τοῦ χωρίου ἦλθεν, ὅπως εὐλογήσῃ τὸ ἱερὸν τοῦτο καὶ φιλανθρωπικὸν ἐγκαθίδρυμα, εἶπε διὰ φωνῆς ἡδέας καὶ προσηνοῦς εἰς τὸν ἀγαθοεργὸν καταστηματούχον·

— Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι εἰς ὑμᾶς χρεωστοῦσι τὴν εὐτυχίαν των. Ἐξακολοθησατε τὸ εὐγενὲς ἔργον σας, ἀλλὰ πιστεύσατέ μοι ὅτι εἶνε πλέον καιρὸς νὰ σκεφθῆτε καὶ διὰ τὴν ἰδικὴν σας εὐτυχίαν.

Ἀπὸ ἐκείνης τῆς ἡμέρας ὁ Βενιαμὶν ἀνελογίσθη τὴν μόνωσιν, ἐν ἣ ἔζη. Ἦτο τεσσαράκοντα καὶ πέντε ἐτῶν καὶ μόλις τότε ἐσκέφθη ὅτι ἐκλίνε πρὸς τὴν δύσιν τοῦ βίου του. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν συνήντησε τὴν Αὐγουστίνην· ἀνεμνήσθη τῶν λόγων τοῦ ἐφημερίου καὶ πάραυτα ἐζήτησεν αὐτὴν εἰς γάμον.

Ἐπειτα συνεχεῖα.

Σ. Τ.

ΦΩΛΕΑ ΕΥΤΕΝΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΡΩΣΙΚΗ ΙΒΑΝ ΤΟΥΡΓΚΕΝΙΕΦ

Συνέχεια καὶ τέλος, ἴδε προηγούμενον φύλλον.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ὁκτῶ ἔτη διέρρευσαν. Ἦτο πάλιν ἔαρ. Εἰπώμεν κατὰ πρῶτον, διὰ βραχέων, τί ἀπέγειναν ὁ Πάνχιν καὶ ἡ κυρία Λαβρέτσκη, διὰ νὰ μὴ ἐνασχοληθῶμεν πλέον περὶ αὐτῶν.

Ὁ Πάνχιν προὐβιάσθη εἰς ἀνωτάτην θέσιν καὶ ἐλπίζει νὰ γίνῃ διοικητὴς· βαδίζει κεκυρτωμένος ὀλίγον, ἴσως ἕνεκα τοῦ σταυροῦ τοῦ Ἀγίου Βλαδιμήρου, ὃν τῷ ἀπένευμον καὶ ὃν φορεῖ εἰς τὸν λαιμόν. Τὸ πρόσωπόν του, ὃν νέον ἔτι, ἐκιτρίνισεν, αἱ πρίχες τῆς κεφαλῆς του ἐγένοντο ἀραιαί, δὲν ἄδει καὶ δὲν ἰχνογράφει πλέον, ἀλλὰ μυστικᾶ ἐνασχολεῖται εἰς τὴν γραμματολογίαν· συνέγραψε μικρὰν κωμωδίαν καὶ κατὰ τὸ παραδειγμα ὅλων τῶν σημερινῶν συγγραφέων λαμβανόντων ὡς τύπον τὰ γνωστὰ αὐτοῖς πρόσωπα, ἐπροσωποποίησε φιλάρεσκόν τινα καὶ ἀναγινώσκει τὴν κωμωδίαν του μυστικᾶ εἰς δύο ἢ τρεῖς κυρίας πολὺ εὐνοούσας αὐτόν. Δὲν ἐνυμφεύθη, παρὰ τὰ προταθέντα αὐτῷ ὠραῖα συνοικέσια, καὶ αἰτία εἶναι ἡ Βαρβάρρα Παυλόβνα. Αὕτη δὲ κατοικεῖ διαρκῶς ἐν Παρισίοις ὅπως ἄλλοτε. Ὁ Θεόδωρος Ἰβάνοβιτς τῇ ὤρισεν ἐπ' ὀνόματί της διαρκῶς ἐπιχορηγήσιν· τοιοῦτοτρόπως ἀπηλευθερώθη ταύτης καὶ προσφυλάχθη ἀπὸ πάσης ἀπροόπτου δευτέρας ἐπανόδου. Ἐγήρασε καὶ ἐπάχυνε περισσότερον, ἀλλ' εἶναι πάντοτε ἐρασμία καὶ πολυθέλητος. Ἐκαρστος ἔχει τὸ ἰδικόν του, ἡ δὲ Βαρβάρρα

Παυλόβνα εὕρε τὸ ἰδικόν της εἰς τὰ δραματικὰ ἔργα τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμά υἱοῦ. Συχνάκις μεταβαίνει εἰς τὰ θέατρα ἐνθα παριστάνωσι φηισικὰς καὶ εὐαισθητοῦς, ὡς τὴν *Κυρίαρ με τὰς καμελλίαις*. Τὸ νὰ ἦναι ἀρίστη τραγωδὸς τῇ φαίνεται τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς ἐπιγείου εὐτυχίας, καὶ ἡμέραν τινὰ εἶπεν ὅτι ἤθετο εἰς τὴν θυγάτερα τῆς τοιοῦτον ἀριστον μέλλον. Ἐλπίζομεν ὅμως ὅτι ἡ εἰμαρμένη θέλει ἀπαλλάξῃ τὴν δεσποινίδα Ἀδαν ἀπὸ τοιαύτης εὐτυχίας. Ἡ ῥοδόχρους καὶ παχεῖα παιδίσκη ἐγένετο ὠχρὰ καὶ μετ' ἀσθενεῖς στήθος κορασίς, τὰ δὲ νευρὰ της ἦναι τεταραγμένα ἀπὸ τοῦδε. Ὁ ἀριθμὸς τῶν θαυμαστῶν τῆς Βαρβάρρας Παυλόβνας ἠλαττώθη, ἀλλ' ἔχει πάντοτε πιθανὸν νὰ φυλάξῃ τινὰς μέχρι τέλους τοῦ βίου της. Ὁ φλογερότερος ὅλων ὑπῆρξεν ἐσχάτως Ζακουρδάλο-Σκουμπρινίκωφ τις, ἀρχαῖος ἀπόστρατος ἀξιωματικὸς τῆς χωροφυλακῆς, τριάκοντα καὶ ὀκτῶ ἐτῶν ἀνὴρ, ἰσχυροτάτης δὲ κράσεως. Οἱ συνήθειαι θαμῶνες τῆς αἰθούσης τῆς κυρίας Λαβρέτσκη τὸν ἀποκαλοῦσι *Παχὺν ταῦρον τῆς Οὐκρατίας*. Ἡ Βαρβάρρα Παυλόβνα οὐδέποτε προσκαλεῖ τοῦτον εἰς τὰς ὠραίας ἐσπερίδας της, ἀλλὰ τὸν ἀγαπᾷ.

Τοιοῦτοτρόπως ὀκταετία διέρρευσε. Τὸ ἔαρ, ἀκτινοβολοῦν ἐξ εὐτυχίας, ἐμειδία αὐθις εἰς τὴν φύσιν καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἡδέων θωπειῶν του τὰ πάντα ἤρξαντο ν' ἀναθάλλωσι, ν' ἀγαπῶσι, νὰ ψάλλωσιν. Ἡ πόλις Ο*** πολὺ ὀλίγον μετεβλήθη κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὀκταετίας ταύτης. Ἀλλ' ἡ οἰκία τῆς Μαρίας Δημητρίεβνας ἐφαίνετο ἀνανεωθεῖσα, οἱ τοῖχοι αὐτῆς, ἀρτίως λευκανθέντες, τῇ ἔδιδον εὐθυμον ὄψιν, καὶ αἱ ὕαλοι τῶν ἀνοικτῶν παραθύρων της ἐχρωματίζοντο καὶ ἀπῆστραπτον ἐκ τῶν ἀκτίων τοῦ δύοντος ἡλίου· ἀπὸ τῶν παραθύρων τούτων ἐξεπέμποντο συνεχεῖς γέλωτες καὶ εὐθυμοὶ καὶ νεαραὶ ἀργυρόχροι φωναί. Ἀπασα ἡ οἰκία ἐφαίνετο ὅτι ἐσπινθηροβόλει ἐκ ζωηρότητος καὶ ὅτι ἐξεχείλιζεν ἐξ εὐθυμίας.

Ἡ οἰκοδέσποινα πρὸ πολλοῦ εἶχε κατέλθῃ εἰς τὸν τάφον· ἡ Μαρία Δημητρίεβνα ἀπέθανε δύο ἔτη μετὰ τὴν εἰς τὴν μόνην εἰσοδὸν τῆς Ἐλιζης, ἡ Μάρθα Τιμοθέβνα δὲ δὲν ἐπέζησε πολὺ τῆς ἀνεψιάς της· ἀναπαύονται ἀμφότεραι παραπλευρῶς ἀλλήλων ἐν τῷ κοιμητηρίῳ τῆς πόλεως. Ἡ Ἀναστασία Καρπόβνα τὰς παρηκολούθησε· πιστὴ εἰς τὴν ἀγάπην της, δὲν ἔπαυσεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη νὰ μεταβαίνῃ τακτικῶς καθ' ἐκάστην ἐβδομάδα ὅπως δέηται ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς φίλης της. Ἡ ὠρα αὐτῆς ἐσήμανε καὶ ὁ νεκρὸς της ἐτάφη ἐν τῇ ψυχρᾷ καὶ ὑγρᾷ γῆ· ἀλλ' ἡ οἰκία τῆς Μαρίας Δημητρίεβνας δὲν περιήλθεν εἰς ξένας χεῖρας, δὲν ἐξῆλθε τῆς οικογενείας, ἡ φωνὴ δὲν κατεστράφη. Ἡ Λενότσκα, μεταμορφωθείσα εἰς ῥαδινὴν καὶ ὠραίαν νεάνίδα καὶ ὁ μνηστὴρ αὐτῆς, νεκρὸς ἀξιωματικὸς τῶν Οὐσσάρων, ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας Δημητρίεβνας, ἐσχάτως νυμφευθεὶς ἐν Πετροπόλει, ἐλθὼν μετὰ τῆς συζύγου

του ἵνα διέλθῃ τὸ ἔαρ εἰς Ο***· ἡ ἀδελφὴ ταύτης, δεκαεξαετίς μαθήτρια τοῦ παρθενωγαγείου, με ῥόδινα χεῖλη καὶ με ζωηροτάτους ὀφθαλμούς, ἡ μικρὰ Σουρότσκα, ἀναπτυχθεῖσα καὶ ἐξωραϊσθεῖσα ὁμοίως, τοιαύτη ἦτο ἡ νεολαία, ἣς ἡ θορυβώδης εὐθυμία ἀντήχει εἰς τοὺς τοίχους τῆς οἰκίας Καλιτίν· τὰ πάντα ἐν αὐτῇ μετεβλήθησαν, τὰ πάντα ἐτακτοποιήθησαν κατὰ τὴν βούλησιν τῶν νέων κατοίκων αὐτῆς. Ἀγένειοι νεανίσκοι, εὐθυμοὶ πάντοτε, ἀντικατέστησαν τοὺς ἄλλοτε γέροντας καὶ σοβαροὺς ὑπηρετάς. Ἐκεῖ ὅπου ἡ Ῥόσκα περιεπάτει παχεῖα μετὰ μεγαλοπρεπῆ βήματα, δύο θηρευτικοὶ κύνες ἐκινούντο θορυβωδῶς καὶ ἐπήδων ἐπὶ τῶν ἐπίπλων· ὁ σταῦλος ἦτο πλήρης σφριγόντων ἵππων. Αἱ ὠραι τοῦ προγεύματος, δείπνου, ἦσαν ἀναμειγυμένα καὶ συγκεχυμένα. Ἐτακτος πραγμάτων τάξις ἐγένετο, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τῶν γειτόνων.

Κατὰ τὴν ἐσπέραν περὶ ἧς ὀμιλοῦμεν, οἱ κάτοικοι τῆς οἰκίας Καλιτίν—ὁ πρεσβύτερος αὐτῶν, ὁ μνηστὴρ τῆς Λενότσκας μόλις ἦτο εἰκοσιτετραετής—ἐπαιζον ἀπλοῦν παιγνίδιον, πολὺ ὅμως διασκεδάζον τούτους, ἂν κρίνῃ τις ἐκ τῶν πανταχόθεν ἐκρηγνυμένων γελῶτων. Ἐτρεχον ἐν τοῖς δωματίοις καὶ ἐδράττοντο ἀλλήλων, οἱ κύνες ἔτρεχον ἐπίσης καὶ ὑλάκτων, ἐν ᾧ τὰ κανάρια, ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν εἰς τὰ παρὰ θύρα κρεμασμένων κλωβῶν των, ἦδον ὅσον ἠδύναντο κἀλλιον, αὐξάνοντα διὰ τῶν ὀξέων καὶ ἀδιακόπων κελαδημάτων των τὸν γενικὸν θόρυβον. Ἐν τῷ μέσῳ τῶν παιγνίων τούτων, ἀμαξίον βορβορώδες ἔστη πρὸ τῆς αὐλείου θύρας· τεσσαράκοντα πεντούτης ἀνὴρ, φορῶν ὀδοπορικὴν ἐνδυμασίαν κατήλθε καὶ ἔστη ἐκπεπληγμένος. Διέμεινε ἀκίνητος ἐπὶ τινὰς στιγμάς, παρετήρησε τὴν οἰκίαν προσεκτικῶς, εἰσήλθεν εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ἀνήλθε τὸ ἀνάβαθρον. Οὐδεὶς ὑπῆρχεν εἰς τὸν προθάλαμον ἵνα τὸν δεχθῆ, ἀλλ' ἡ θύρα τοῦ ἐστιατηρίου ἠνεώγη ἀφῆνης ὀλόκληρος, καὶ ἡ Σουρότσκα ἐξῆλθεν ἐρυθροτάτη, μετ' ὀλίγον δὲ ὀλόκληρος ἡ εὐθυμος ὅμας ἔδραμεν εἰς καταδίωξιν ταύτης, ἐβλόκλυσσα ὀξείας κραυγᾶς. Αἶφνης ἔσθη καὶ ἐσίγησεν εἰς τὴν θέαν ξένου, ἀλλ' οἱ διαυγεῖς ὀφθαλμοὶ της, προσηλωμένοι ἐπ' αὐτόν, ἐτήρησαν τὴν θωπευτικὴν ἔκφρασιν των, ἀπαντες δὲ ἐξηκολούθουν νὰ γελῶσιν. Ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας Δημητρίεβνας ἐπλησίασε τὸν ξένον καὶ τὸν ἠρώτησεν εὐγενῶς τί ἐπεθύμει.

— Εἶμαι ὁ Λαβρέτσκης, ἐψιθύρισε οὕτως.

Φιλικὴ κραυγὴ ἀπεκρίθη εἰς τοὺς λόγους του. Οὐχὶ διότι ἀπαντες ἐχάρησαν πολὺ διὰ τὴν ἀφίξιν ἀπομακρυσμένου καὶ λησμονημένου σχεδὸν συγγενοῦς, ἀλλὰ διότι ἐδράττοντο τῆς ἐλαχίστης εὐκαιρίας ἵνα κινηθῶσι καὶ ἐκδηλώσωσι τὴν χαρὰν των. Πάραυτα περιεκύκλωσαν τὸν Λαβρέτσκη· ἡ Λενότσκα, ὡς παλαιότερα γινώσκων, ὠνόμασε πρώτην αὐτὴν καὶ διεβεβαίωσεν ὅτι καὶ πρὶν εἶπῃ τὸ ὄνομά του ἤθελε τὸν ἀναγνωρίσῃ μετ' ὀλίγον. Εἶτα παρουσίασε τὴν ἐπίλοιπον οἰκογένειαν, ὀνομαζούσα ἕνα

ἕκαστον, καὶ αὐτὸν ἔτι διὰ μνηστῆρά της, διὰ τοῦ ἐπώνυμου. Ἄπαντες μετέβησαν εἰς τὴν αἴθουσαν. Τὰ καταπετάσματα εἰς ἀμφοτέρα τὰ δωμάτια εἶχον ἀλλάξῃ, ἀλλὰ τὰ ἐπιπλα ἦσαν τὰ αὐτὰ ὅπως ἄλλοτε. Ὁ Λαβρέτσκη ἀνεγνώρισε τὸ κλειδοκύμβαλον, τὸ παρὰ τὸ παράθυρον ἐργαλεῖον τοῦ κεντήματος ἦτο τὸ αὐτό, ἴσως δὲ τὸ κέντημα, ἀτελὲς μεῖναν πρὸ ὀκταετίας, θὰ εὐρίσκετο ἔτι. Ἐκάθησαν τὸν Λαβρέτσκη εἰς μέγα θρονίον, πάντες δὲ σοβροὶ ἐκάθησαν περίξ αὐτοῦ. Αἱ ἐρωτήσεις, αἱ ἀναφωνήσεις, αἱ διηγῆσεις, διεδέχθησαν ταχεῖσι ἀλλήλας.

— Ἄλλ' ἔχομεν πολὺν καιρὸν νὰ σὰς ἴδωμεν, παρετήρησεν ἀφελῶς ἡ Λενότσα, καθὼς καὶ τὴν Βαρβάραν Παυλόβναν.

— Βεβαίως, εἶπε πᾶραυτα ὁ ἀδελφός της Σὲ ὑπῆγα εἰς Πετρούπολιν, ἐν ᾧ ὁ Θεόδωρος Ἰβάνοβιτς ἔμεινε καθ' ὄλον τὸν χρόνον τοῦτον εἰς τὴν ἐξοχίαν.

— Ναί, καὶ ἡ μαμὰ ἀπέθανεν ἔκτοτε.

— Καὶ ἡ Μάρθα Τιμοθέβνα, ἐψιθύρισε ἡ Σουρότσα.

— Καὶ ἡ Ἀναστασία Καρπόβνα, ἐξηκολούθησεν ἡ Λενότσα, καὶ ὁ Λέμ.

— Πῶς! καὶ ὁ Λέμ ἀπέθανεν; ἠρώτησεν ὁ Λαβρέτσκη.

— Ναί, ἀπεκρίθη ὁ νεαρός Καλιτίν, ἀνεχώρησεν εἰς Ὀδησσόν. Λέγουν ὅτι προσεκληθῆ ἐκεῖ παρὰ τινος, καὶ ἐκεῖ ἀπέθανεν.

— Δὲν εἰξεύρετε ἂν ἀφῆκε μελοποιημένην μουσικὴν;

— Δὲν εἰξεύρω ἀμφιβάλλω.

Ἄπαντες ἐσιώπησαν καὶ ἐθεώρησαν ἀλλήλους. Νέφος θλίψεως διήλασε τὰ νεαρὰ ἐκεῖνα πρόσωπα.

— Ἡ Ματρόσκα ζῆ ἀκόμη, εἶπεν αἰφνης ἡ Λενότσα.

— Καὶ ὁ Γεδεωνόφσκη, προσέθηκεν ὁ ἀδελφός της.

Τὸ ὄνομα τοῦ Γεδεωνόφσκη διήγειρε τὴν γενικὴν ἰλαρότητα.

— Ναί, ζῆ, καὶ ψεύδεται ὅπως ἄλλοτε, ἐξηκολούθησεν ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας Δημητριέβνας. Καὶ φαντασθῆτε, αὐτὴ ἡ τρελλή—καὶ ἔδειξε τὴν νεαρὰν μαθήτριαν, ἀδελφὴν τῆς γυναικὸς του—τῷ ἔβαλε χθὰς πέπερι εἰς τὴν ταμπακοθήκην του.

— Καὶ πῶς ἐπταρνίζετο! ἀνέκραξεν ἡ Λενότσα.

Καὶ ὁ αὐτὸς ἀκατανίκητος γέλως ἐξερράγη εἰς τὴν ἀνάμνησιν ταύτην.

— Πρὸ ὀλίγου ἐλάβομεν εἰδήσεις περὶ τῆς Ἐλιζης, ἐψιθύρισε ὁ νέος Καλιτίν. Καὶ ἄπαντες ἐσίγησαν. Εἶναι καλὰ, ἡ δὲ υἰεὶα της ἀναλαμβάνει ὀσημέραι.

— Εὐρίσκεται πάντοτε εἰς τὴν αὐτὴν μονήν; ἠρώτησεν ὁ Λαβρέτσκη καταβαλῶν ἀγῶνα.

— Ναί, πάντοτε.

— Σὰς γράφει;

— Ὅχι, οὐδέποτε, τὰ κατ' αὐτὴν μανθάνομεν παρ' ἄλλων.

Ἀφνης ἐγένετο σιγὴ βαθεῖα. «Ἴδου ὁ ἀγγελος τῆς σιγῆς διερχόμενος». Τοιαύτη ἦτο ἡ σκέψις ἀπάντων.

— Δὲν θέλετε νὰ καταβῆτε εἰς τὸν κῆπον; εἶπεν ὁ Καλιτίν ἀπευθυνθεὶς πρὸς

τὸν Λαβρέτσκη εἶναι πολὺ ὠραῖος τῶρα, ἂν καὶ τὸν ἔχομεν παραμελήσῃ ὀλίγον.

Ὁ Λαβρέτσκη κατῆλθεν εἰς τὸν κῆπον καὶ πρῶτον πρᾶγμα ὅπερ εἶδεν ὑπῆρξε τὸ ἐδώλιον ἐφ' οὗ διῆλθε μετὰ τῆς Ἐλιζης εὐτυχεῖς τινὰς στιγμάς, τὰς ὁποίας δὲν ἐπικνεύρε πλέον. Τὸ ἐδώλιον τοῦτο εἶχε μαυρίσῃ καὶ λυγίσῃ· ἀλλὰ τὸ ἀνεγνώρισε καὶ ἡ ψυχὴ του ἠσθάνθη τὸ αἰσθημα ἐκείνο τὸ πρὸς οὐδὲν ὁμοίον, οὔτε κατὰ τὴν ἡδύτητα αὐτοῦ, οὔτε κατὰ τὴν θλιψίν του, τὸ αἰσθημα ἐκεῖνο τοῦ σφοδροῦ πόθου ὃν ἐμπνέει ἡ παρελθούσα νεότης, ἡ εὐτυχία ἧς ἀπήλαυσαν ἄλλοτε. Περιεπάτησεν εἰς τὰς δενδροστοιχίας μὲ ὄλους τοὺς νέους ἐκείνους· αἱ φιλύραι εἶχον ἀναπτυχθῆ ὀλίγον καὶ γηράσῃ κατὰ τὴν ὀκταετίαν ταύτην· ἡ σκιά των ἐγένετο πυκνότερα· οἱ θάμνοι ἀνεπτύχθησαν ἐπίσης, αἱ σμεουραὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν, αἱ λεπτοκαρυαὶ ἦσαν πυκνότεραι καὶ πανταχοῦ ἀνεδίδετο ὀσμὴ χλόης, πῶας καὶ πασχαλέας.

— Νά, ἐδῶ εἶναι ὠραῖα νὰ παίζωμεν τὰς τέσσαρας γωνίας! ἀνέκραξεν αἰφνης ἡ Λενότσα τρέχουσα πρὸς πρᾶσινον λιβάδιον, περιβαλλόμενον ὑπὸ φιλυρῶν. Ἐμμεθα πέντε ἀκριβῶς.

— Καὶ τὸν Θεόδωρον Ἰβάνοβιτς τὸν ἐλησμόνησε; ἀπεκρίθη ὁ ἀδελφός της... ἢ μήπως δὲν συγκατηρήθησες σεαυτὴν.

Ἡ Λενότσα ἠρυθρίασεν ἐλαφρῶς.

— Ἄλλ' ὁ Θεόδωρος Ἰβάνοβιτς εἰς τὴν ἡλικίαν του, εἰμπορεῖ; ἤρξατο λέγουσα.

— Παίξατε, σὰς παρακαλῶ, ἔσπευσε νὰ εἴπῃ ὁ Λαβρέτσκη. Μὴ διδτε προσοχὴν εἰς ἐμέ, θὰ χαρῶ περισσότερο ὅταν εἰξεύρω ὅτι δὲν σὰς ἐνοχλῶ. Μὴ προσπαθήσητε νὰ μὲ διασκεδάσητε· ἡμεῖς οἱ γέροντες ἔχομεν μίαν ἐνασχόλησιν τὴν ὁποίαν ἀγνοεῖτε ἀκόμη καὶ τὴν ὁποίαν οὐδεμία διασκεδάσις δύναται νὰ μᾶς ἀντικαταστήσῃ: τὰς ἀναμνήσεις.

Οἱ νέοι ἤκουον τοῦ Λαβρέτσκη μετὰ προσοχῆς μεστῆς σεβασμοῦ, ὡσεὶ ἤκουον τοῦ μαθήματος καθηγητοῦ· εἶτα κατέλιπον αὐτὸν τρέχοντες. Τέσσαρες αὐτῶν ἐτοποθετήθησαν ἕκαστος πλησίον δένδρου τινός, ὁ πέμπτος ἐν τῷ μέσῳ καὶ τὸ παιγνίδιον ἤρξατο.

Ὁ Λαβρέτσκη δὲ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν, εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐστιατήριον, ἐπλησίασε τὸ κλειδοκύμβαλον καὶ ἔθηκε τὸν δάκτυλον ἐπὶ τινος πλήκτρου· ἀσθενῆς, ἀλλ' εὐκρινῆς ἤχος ἤκούσθη, ἐξεγείρας μουσικὴν ἐν τῇ καρδίᾳ του δόνησιν. Δι' αὐτοῦ τοῦ τόνου ἤρχιζεν ἡ μελωδικὴ ἐμπνευσις τοῦ Λέμ ἤτις ἄλλοτε, κατὰ τὴν εὐτυχίαν ἐκείνην νύκτα, ἐβύθησε τὸν Λαβρέτσκη ἐν τῇ ἐκστάσει. Κατόπιν μετέβη εἰς τὴν αἴθουσαν, ἐν ἧ διέμεινε ἐπὶ πολὺ· ἐν τῷ δωματίῳ τούτῳ, ἐν ᾧ τόσον συχνὰ εἶδε τὴν Ἐλιζαν, ἡ εἰκὼν τῆς νεανίδος παρουσιάζετο ζωηρότερον ἔτι εἰς τὴν μνήμην του. Τῷ ἐφαίνετο ὅτι ἠσθάνετο περίξ αὐτοῦ τὰ ἴχνη τῆς παρουσίας της· ἡ θλιψὶς τὸν ἐπίεζε καὶ τὸν κατέβαλλεν, ἡ θλιψὶς δὲ αὐτῆ δὲν εἶχε τὴν γαλήνην ἣν ὁ θάνατος ἐμπνέει. Ἡ Ἐλιζα ἔζη ἀκόμη, ἀλλὰ μακρὰν, λησμονημένη· ἐσυλλογίζετο ταύτην

ὡς ζῶσαν καὶ δὲν ἀνεγνώριζεν ἐκείνην ἣν ἄλλοτε ἠγάπησεν ἐντὸς τῆς θλιβερᾶς καὶ ὠχρᾶς ἐμφανίσεως ταύτης, καλυπτομένης ὑπὸ τὴν ἐνδυμασίαν τῆς μοναχῆς καὶ περικυκλουμένην ὑπὸ νεφῶν λιβανωτοῦ. Ὁ Λαβρέτσκη δὲν θ' ἀνεγνώριζεν οὔτε ἐαυτὸν, ἂν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ ἐκὺτὸν καθ' ὃν τρόπον ἀναπαρίστα τὴν Ἐλιζαν. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὀκταετίας ταύτης διῆλθε τὴν κρίσιν ταύτην ἣν ἄπαντες ἀγνοοῦσιν, ἀλλ' ἄνευ τῆς δοκιμασίας τῆς ὁποίας δὲν δύναται τις νὰ κολακευθῆ ὅτι μέχρι τέλους διέμεινε τίμιος. Πράγματι ἔπαυσε νὰ συλλογίζηται τὴν εὐτυχίαν του καὶ τὸ συμφέρον του. Ἡ γαλήνη κατῆλθεν εἰς τὴν ψυχὴν του καὶ διατί νὰ τὴν κρύψῃ; Ἐγήρασεν, ὄχι μόνον κατὰ τὸ πρόσωπον καὶ κατὰ τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν του. Τὸ νὰ διατηρήσῃ τις μέχρι γήρατος νεαρὰν καρδίαν εἶναι, λέγουσι, δύσκολον καὶ γελοῖον σχεδόν. Εὐτυχῆς ἦδη ὁ μὴ ἀπολέσας τὴν πρὸς τὸ καλὸν πίστιν, τὴν πρὸς τὴν θέλησιν ἐπιμονήν, τὸν πρὸς τὴν ἐργασίαν ἔρωτα! Ὁ Λαβρέτσκη ἐδικαιούτο νὰ ἦναι εὐχαριστημένος, ἐγένετο ἀληθῆς ἀγρονόμος, ἔμαθε νὰ ὀργόνῃ τὴν γῆν καὶ δὲν εἰργάζετο δι' ἐκὺτὸν μόνον, ἀλλ' ἐκαλλιτέρευσε καὶ ἐζησφάλισεν, ὅσον τὸ δυνατόν, τὴν κατάστασιν τῶν χωρικῶν του.

Ὁ Λαβρέτσκη ἐπανῆλθεν εἰς τὸν κῆπον, ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ τόσον εἰς αὐτὸν γνωστοῦ ἐδώλιου, καὶ εἰς τὴν προσφιλεῖ ἐκείνην θέσιν, ἔναντι τῆς οἰκίας πρὸς ἣν εἰς μάτην ἔτεινε διὰ τελευταίαν φορὰν τὰς χεῖρας, εὐελπιστῶν νὰ κενώσῃ τὸ ἀπηγορευμένον ἐκεῖνο ποτήριον ἔνθα σπινθηροβολεῖ μὲ ποικίλα χρώματα ὁ χρυσοῦς τῆς μαγείας οἶνος. Ὁ μονήρης οὗτος ὁδοιπóρος εἰς τὸν ἦχον τῶν εὐθύμων φωνῶν νέας γενεᾶς ἀντικαταστήσας αὐτόν, ἔριψε βλέμμα ὀπισθεν πρὸς τὰς παρελθούσας ἡμέρας του. Ἡ καρδία του ἐπληρώθη θλίψεως, ἀλλὰ δὲν κατεβλήθη ὑπὸ ταύτης. Εἶχε πόθους, ἀλλ' ὄχι καὶ τύψεις συνειδότος.

— Παίξατε, διασκεδάσατε, ἀναπτύχθητε, νέοι, διελογίζετο ἄνευ πικρίας. Ὁ βίος κεῖται ἐνώπιόν σας καὶ θὰ σὰς ἦναι εὐχρηστότερος. Δὲν θὰ κοπιᾶσητε, ὅπως ἡμεῖς, νὰ ζητήσητε τὸν δρόμον σας, νὰ παλαίσσητε, νὰ πέσητε καὶ νὰ ἐγερθῆτε αὐθις εἰς τὸ σκότος· μόνον νὰ σωθῶμεν ἡμεῖς ἐσκεπτόμεθα καὶ πόσοι ἐξ ἡμῶν δὲν τὸ κατάρθωσαν! Σεῖς πρέπει νὰ κινηθῆτε, νὰ ἐργασθῆτε, καὶ ἡ εὐλογία μας, ἡμῶν τῶν γερόντων, θὰ κατέλθῃ ἐφ' ὑμῶν. Ἐγὼ δὲ, μετὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, μετὰ τὰς ἐντυπώσεις ταύτας, θὰ σὰς ἀποχωρηθῶ διὰ τελευταίαν φορὰν καὶ θὰ εἴπω μετὰ λύπης, τὴν καρδίαν ὅμως ἀπληλαγμένην ἔχων πόθων καὶ πικρίας, πρὸ τοῦ θανάτου καὶ τῆς θείας κρίσεως: «Σὲ χαίρετῶ, μονῆρες γῆρας! Ἀνωφελῆ βίε, παῦσον φθειρόμενος!»

Ὁ Λαβρέτσκη ἠγέροθη καὶ ἀπεμακρύνθη ἠρέμα· οὐδεὶς παρετήρησε τὴν ἀναχώρησίν του, οὐδεὶς τὸν ἐκράτησεν· αἱ εὐθυμοὶ κρυφαὶ ἀντήχουν ἰσχυρότερον ἔτι ὀπισθεν τοῦ πυκνοῦ καὶ χλοοσκεποῦ τοῖ-

χου τοῦ ὑπὸ ὑψηλῶν φιλυρῶν σχηματιζομένου. Εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἀμαξίον του καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἠνίοχον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν οἰκίαν, χωρὶς νὰ σπεύσῃ τοὺς ἵππους.

— Καὶ τὸ τέλος; θὰ ἐρωτήσῃ ἴσως ὁ περιεργὸς ἀναγνώστης; τί συνέβη κατόπιν εἰς τὸν Λαβρέτσκην; εἰς τὴν Ἐλιζα;

Τί νὰ εἰπῶμεν περὶ προσώπων ἄτινα ζῶσιν ἔτι, ἀλλ' ἄτινα ἐξέλιπον ἤδη τῆς σκηνῆς τοῦ κόσμου; Διατί νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς αὐτά; Λέγουσιν ὅτι ὁ Λαβρέτσκης ἐπεσκέψατο τὴν μονὴν ἐν ἣ ἡ Ἐλιζα ἀπεσύρθη, καὶ ὅτι τὴν εἶδε. Μετέβαινεν εἰς τὸν χορὸν τοῦ ἄσματος· διήλθε πλησίον αὐτοῦ, διὰ ταχέος καὶ μετριόφρονος βήματος, μὲ τὸ ἰδιαίτερον εἰς τὰς μοναχὰς βადίσμα, καὶ δὲν τὸν παρετήρησε ποσῶς, ἀλλὰ τὰ βλέφαρα τῶν στραφέντων πρὸς αὐτὸν ὀφθαλμῶν ἐφρικίασαν ἐλαφρῶς. Ἀλλὰ τὸ λιπόσαρκον πρόσωπόν της ἐκλίνε περισσότερον ἔτι, αἱ συμπεπλεγμένα καὶ ὑπὸ κομβολογιῶν περιβαλλόμενα χεῖρές της συνεθλίβησαν ἰσχυρότερον. Τί ἐσκέψαντο, τί ἠσθάνθησαν ἀμφοτέροι; Τίς θὰ τὸ μάθῃ; Τίς θὰ τὸ εἴπῃ; Ὑπάρχουσι κατὰ τὸν βίον στιγμαὶ καὶ συγκινήσεις... περὶ ὧν μόλις ἐπιτρέπεται νὰ λαλήσῃ τις... νὰ σταματήσῃ ὅμως εἰς αὐτὰς ἀδύνατον.

Γ. Α. ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ.

ΤΕΛΟΣ

Ἡ ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΟΝΣΟΡΩ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ

Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον.

Πρῶτον αὐτοῦ κίνημα ὑπῆρξε ν' ἀνεγερθῆ βιαίως, πλὴν ὁ Ρεμῆ εἶχε προῖδει τοῦτο τὸ κίνημα καὶ εἶχε προσδέσει τὸν κόμητα μετὰ τῆς στρωμνῆς του.

Ὁ Μονσορῶ ἐβρυχήθη, ἀλλὰ φέρων περὶ ἑαυτὸν τὸ βλέμμα, εἶδε τὴν Ἀρτέμιδα, ὀρθίαν παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν του.

— Ἄ! ὑμεῖς εἴσθε, κυρία, εἶπε· χαίρω πολὺ ὅτι σὰς βλέπω, ὅπως σὰς εἶπω, ὅτι ἀπόψε ἀπερχόμεθα εἰς τοὺς Παρισίους.

Ὁ Ρεμῆ διεμαρτυρήθη, ἀλλ' ὁ Μονσορῶ οὐδεμίαν ἔδωκε προσοχὴν εἰς τὰς διαμαρτυρίας του.

— Τί λέγετε κύριε; εἶπεν ἡ Ἀρτεμις μετὰ τῆς συνήθους αὐτῆ γαλήνης· καὶ ἡ πληγὴ σας!

— Κυρία, εἶπεν ὁ κόμης, δὲν ἀκούω τίποτε· προτιμῶ μᾶλλον ν' ἀποθάνω ἢ νὰ ὑποφέρω· ἐὰν δ' ἔτι πρόκειται ν' ἀποθάνω καθ' ὁδόν, ἀπόψε ἀναχωροῦμεν.

— Ἔστω, κύριε, εἶπεν ἡ Ἀρτεμις, ὅπως εὐαρεστήσθε.

— Οὕτω θέλω· σὰς παρακαλῶ νὰ ἐτοιμασθῆτε.

— Αἱ ἐτοιμασίαι μου θὰ γίνωσι ταχέως, κύριε· πλὴν δύναμαι νὰ μάθω τὸ αἴτιον τῆς αἰφνιδίας ταύτης ἀποφάσεως ἡμῶν;

— Θὰ σὰς το εἶπω, κυρία, ὅταν δὲν θὰ ἔχητε πλέον ἀνθὴ νὰ δεικνύητε πρὸς τὸν

πρίγκηπα ἢ ὅταν κατασκευάσω ἀρκετὰ πλατείας θύρας, ὅπως τὸ φορεῖόν μου διέρχεται δι' αὐτῶν.

Ἡ Ἀρτεμις ὑπεκλίθη.

— Ἀλλά, κυρία... εἶπεν ὁ Ρεμῆ.

— Ὁ κύριος κόμης τὸ θέλει, ἀπεκρίθη ἡ Ἀρτεμις, ὀφείλω δὲ νὰ ὑπακούσω.

Ὁ Ρεμῆ ἐνόησεν ἕκ τινος νεύματος αὐτῆς, ὅτι ὤφειλε νὰ παύσῃ τὰς παρατηρήσεις του, ἐπομένως ἐσιώπησε, ψιθυρίζων:

— Θὰ μοὶ τον φονεύσωσι καὶ ἔπειτα θὰ εἰπῶσιν ὅτι πταίει ἡ ἱατρικὴ.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ, ὁ δούξ δ' Ἀνζιού ἠτοιμαζέτο ν' ἀπέλθῃ τοῦ Μεριδόρ.

Ἐξέφρασε τὴν ἀπειρον εὐγνωμοσύνην του πρὸς τὸν βρόνον διὰ τὴν γενομένην αὐτῷ ὑποδοχὴν καὶ ἵππευσε.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν, ἐνεφανίσθη ἡ Γερτρούδη καὶ ἀνήγγειλε τῷ δουκί, ὅτι ἡ κυρία της ἦτο ἠναγκασμένη νὰ παραμῆνῃ πλησίον τοῦ κόμητος καὶ ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ τὴν τιμὴν νὰ ἐκφράσῃ πρὸς αὐτὸν τὸ σέβας της. Προσέθετο δὲ χαμηλοφώνως πρὸς τὸν Βουσύ, ὅτι ἡ Ἀρτεμις ἔμελλε ν' ἀπέλθῃ τὴν ἐσπέραν.

Ἄνεχώρησαν.

Ἡ θέλησις τοῦ δουκὸς ἦτο ἄσφατος· ἡ μᾶλλον ἐντελῶς ἰδιότροπος.

Ἡ Ἀρτεμις, σιληρά, τὸν προσέβαλλε καὶ τον ἀπόθει τοῦ Μεριδόρ· ἡ Ἀρτεμις ὅμως μειδίωσα ὑπῆρξε δι' αὐτὸν δέλεερ.

Ὁ δούξ, ἀγνοῶν τὴν τελευταίαν ἀπόφασιν τοῦ ἀρχικυνηγοῦ, δὲν ἔπαυσε νὰ μελετᾷ καθ' ὁδόν τοὺς κινδύνους τῆς εὐχεροῦς ἀποδοχῆς· τῶν ἐπιθυμιῶν τῆς βασιλομήτορος.

Ὁ Βουσύ τὸ εἶχε προῖδει καὶ ἐβασίζετο ἐπὶ τῆς τοιαύτης ἐπιθυμίας τοῦ δουκὸς τοῦ νὰ μείνῃ εἰς τὴν Ἀνδεγαυίαν.

— Βουσύ, εἶπεν ὁ δούξ, ἐσκέφθη.

— Τί, ἐξοχώτατε; ἠρώτησεν ὁ νέος.

— Ὅτι δὲν εἶναι εὐλόγον νὰ ἐνδώσω εὐκόλως εἰς τὰς προτάσεις τῆς μητρός μου.

— Ἐχετε δίκαιον· θεωρεῖ ἑκυτὴν μέχρη τοῦδε πολὺ ἐπιτήδειον πολιτικόν.

— Ἐνῶ, τὸ ἐννοεῖς, ἐὰν αἰτήσωμεν παρ' αὐτῆς ὀκταήμερον ἀναβολὴν ἢ μᾶλλον ἐὰν παρατείνωμεν τὴν ἀπόφασιν ἡμῶν ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας καὶ ἐὰν τελέσωμεν ἐορτάς, εἰς τὰς ὁποίας νὰ καλέσωμεν τοὺς εὐπάτριδας, θέλωμεν δεῖξει εἰς τὴν μητέρα ἡμῶν πόσον εἴμεθα ἰσχυροί.

— Σκέπτεσθε πολὺ ὀρθῶς, ἐξοχώτατε. Οὐχ ἦττον, νομίζω...

— Θὰ μείνω ἐνταῦθα ὀκτὼ ἡμέρας καὶ, διὰ τῆς ἀναβολῆς ταύτης, θ' ἀποσπάσω παρὰ τῆς μητρός μου καὶ ἄλλας παραχωρήσεις· ἐγὼ σοὶ το λέγω.

Ὁ Βουσύ ἐράνη βυθισθεὶς εἰς σκέψεις.

— Τῷ ὄντι, ἐξοχώτατε, εἶπεν, ἀποσπάσατε, ἀποσπάσατε· προσέξατε μήπως, διὰ τῆς βραδύτητος, ζημιωθῆτε ἀντὶ νὰ ὤφελιθῆτε. Ἐν παραδείγματι, ὁ βασιλεὺς...

— Τί, ὁ βασιλεὺς;

— Ὁ βασιλεὺς, ἀγνοῶν τοὺς σκοπούς σας, δύναται νὰ ὀργισθῆ, διότι εἶναι εὐερέθιστος.

— Ἐχεις δίκαιον· ἔδει νὰ πέμψω τινὰ

πρὸς τὸν ἀδελφόν μου, ὅπως χαιρετίσῃ αὐτὸν καὶ τῷ ἀναγγεῖλῃ τὴν ἐπιστροφὴν μου· τοιουτοτρόπως, θέλω κερδίσει τὸ ἀναγκαῖον ὀκταήμερον.

— Ναί, ἀλλ' ὁ ἀπεσταλμένος ὑμῶν θέλει διατρέξει μέγαν κίνδυνον, εἶπεν ὁ Βουσύ.

Ὁ δούξ δ' Ἀνζιού ἐμειδίασε μοχθηρῶς.

— Ἐὰν μετέβαλον τὴν ἀπόφασίν μου; ἠρώτησεν.

— Καὶ θὰ τὴν μεταβάλῃτε, ἐὰν τὸ ὑμέτερον συμφέρον τὸ ἀπαιτῇ;

— Δι' ἀβολαί! εἶπεν ὁ πρίγκηψ.

— Ἀρίστα! τότε δὲ θὰ ἐγκλείσωσι τὸν ἀπεσταλμένον σας εἰς τὴν Βασιλλίην.

— Θὰ τῷ δώσωμεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν βασιλέα, τῆς ὁποίας ν' ἀγνοῇ τὸ περιεχόμενον.

— Ἀπ' ἐναντίας, μὴ τῷ δώσητε ἐπιστολὴν καὶ καταστήσατε αὐτὸν ἐνήμερον περὶ τῆς ἀποστολῆς του.

— Τότε ὅμως οὐδεὶς θὰ θελήσῃ ν' ἀναλάβῃ τοιαύτην ἐντολήν.

— Δέν το πιστεύω.

— Γνωρίζεις σὺ τινὰ, ὅστις ν' ἀναλάβῃ αὐτήν;

— Ναί.

— Τίνα;

— Ἐμέ, ἐξοχώτατε.

— Σέ;

— Ναί, ἐμέ, ὅστις ἀγαπῶ τὰς δυσχερεῖς διαπραγματεύσεις.

— Βουσύ, φίλτατέ μου Βουσύ, ἀνερώνησεν ὁ δούξ, ἐὰν το πράξῃς, δύνασαι νὰ εἰσαι βέβαιος περὶ τῆς αἰωνίας εὐγνωμοσύνης μου.

Ὁ Βουσύ ἐμειδίασε, διότι ἐγίνωσκε τὸ μέτρον τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ δουκὸς.

Οὗτος ἐνόμισεν, ὅτι ἐδίσταζε.

— Καὶ θὰ σοι δώσω δέκα χιλιάδας σκουῶν διὰ τὸ ταξιδεῖόν σου, προσέθετο.

— Αἶ, ἐξοχώτατε, ἐστὲ μᾶλλον ἐλευθέριος· μήπως πληρόνονται τοιαῦται ἐκδουλεύσεις;

— Ὅστε ἀναχωρεῖς;

— Ἀναχωρῶ.

— Διὰ τοὺς Παρισίους;

— Διὰ τοὺς Παρισίους.

— Καὶ πότε;

— Ὅταν θελήσῃτε.

— Προτιμότερον εἶναι ὅσον τάχιον.

— Ἀπόψε, ἐὰν θέλητε ἐξοχώτατε.

— Ἄνδρεῖτε Βουσύ, φίλτατε Βουσύ, πραγματικῶς συναινεῖτε;

— Ἐὰν συναινῶ; εἶπεν ὁ Βουσύ· ἀλλ' ἀφοῦ γινώσκετε, ὅτι δύναμαι νὰ διέλθω διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος, χάριν τῆς ὑμετέρας ὑπηρεσίας. Λοιπόν, σύμφωνοι· ἀναχωρῶ ἀπόψε. Ζῆτε ἐνταῦθα εὐθυμος καὶ προσπαθήσατε ν' ἀποσπάσῃτε παρὰ τῆς βασιλομήτορος κανὲν πλοῦσιον μοναστήριον δι' ἐμέ.

— Τὸ ἔχω ὑπ' ὄψει, φίλε μου.

— Ὑγειαίνετε, ἐξοχώτατε.

— Ὑγειαίνε, Βουσύ! ἢ μὴ λησμονήσῃς ν' ἀποχαιρετίσῃς τὴν μητέρα μου.

— Θὰ λάβω ταύτην τὴν τιμὴν.

Τῷ ὄντι, ὁ Βουσύ, ταχύτερος, εὐθυμότερος καὶ ἐλαφρότερος μαθητοῦ, ὅστις ἀ-

κούει τὸν κώδωνα τῆς μεσημβρινῆς διακοπῆς τῶν μαθημάτων, ἐπεσκέφθη τὴν Δικατερίνην καὶ ἠτοιμάσθη ν' ἀναχωρήσῃ, ἀμα ὡς ἤθελε δοθῆ αὐτῷ τὸ σημεῖον ἐκ τοῦ Μεριδῶρ.

Ἄλλὰ τὸ σημεῖον ἐβράδυνε μέχρι τῆς πρωῆς τῆς ἐπιούσης, διότι ὁ Μονσορῶ, ἕνεκα τῶν συγκινήσεων, ἠσθάνθη ἑαυτὸν τόσο ἀσθενῆ, ὥστ' ἔκριεν ἀναγκαῖον ν' ἀναπαυθῆ τὴν νύκτα.

Περὶ τὴν ἐβδόμην ὅμως πρωϊνὴν ὄραν, αὐτὸς ὁ κομίσας τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Σαίν-Λύκ ἱπποκόμος ἦλθε καὶ ἀνήγγειλε τῷ Βουσύ, ὅτι, παρὰ τὰ δάκρυα τοῦ γέροντος βαρόνου καὶ τὴν ἀντίστασιν τοῦ Ρεμῆ, ὁ κόμης εἶχεν ἀναχωρήσει ἐπὶ φορείου, συνοδευόμενος ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος, ὑπὸ τοῦ Ρεμῆ καὶ τῆς Γερτρούδης, ἐρίππων.

Τὸ φορεῖον ἐφέρετο ὑπὸ τεσσάρων ἀνδρῶν, οἵτινες ἔδει νὰ ἐναλλάσσωσιν ἀνά πᾶσαν λεύγαν μεθ' ἐτέρων τεσσάρων.

Ὁ Βουσύ, μετὰ τὴν ἀναγγελίαν ταύτην, ἔππευσεν ἐπὶ τοῦ ἀπὸ τῆς προτεραίας ἐπισεσαγμένου ἵππου του καὶ ἀπῆλθε.

ΕΣ'

Εἰς ὁποίαν ψυχικὴν διάθεσιν διετέλει ὁ Ἑρρίκος Γ', ὅτε ὁ Σαίν-Λύκ ἐνεφανίσθη εἰς τὴν αὐλήν.

Ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τῆς Δικατερίνης, ὁ βασιλεὺς, μεθ' ὅσῃν εἶχε πεποιθῆσιν εἰς τὴν ἀπεσταλμένην του, δὲν ἐσκέπτετο πλέον ἢ νὰ ὀπλισθῆ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του.

Ἐγίνωσκεν ἐκ πείρας τὸ παρὰ τῆς οἰκογενείας του ἐπικρατοῦν πνεῦμα, ἤξευρε τί δύναται πᾶς τοῦ θρόνου μνηστήρ, δηλαδὴ ὁ νέος ἄνθρωπος κατὰ τοῦ νομίμου κατόχου.

Ἐτέρπετο ἢ μᾶλλον διεσκέδαζε τὴν ἀνίαν του, συντάττων μετὰ τοῦ Σχικῶ καταλόγους προγραφῶν, ἐν οἷς κατεγράφοντο, κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν, τὰ ὀνόματα τῶν μὴ ἐπιδεικνυόντων ζῆλον νὰ ταχθῶσιν μετὰ τοῦ βασιλέως.

Οἱ τοιοῦτοι κατάλογοι ἐγίνοντο, καθ' ἑκάστην, ἐκτενέστεροι.

ὑπὸ δὲ τὰ ἀλφαβητικὰ στοιχεῖα Σ καὶ Λ ἦτοι μᾶλλον δις ἢ ἅπαξ, ὁ βασιλεὺς ἀνέγραψε, καθ' ἑκάστην ἡμέραν, τὸ ὄνομα τοῦ Σαίν-Λύκ.

Ἄλλως, ἡ ὀργὴ τοῦ βασιλέως κατὰ τοῦ πρῶην εὐνοουμένου ὑπεδαυλιζέτο ὑπὸ τῶν σχολίων, τῶν μοχθηρῶν εἰσηγήσεων καὶ τῶν πικρῶν αἰτιάσεων τῶν αὐλικῶν κατὰ τῆς εἰς Ἀνδεγαυτὴν φυγῆς τοῦ συζύγου τῆς Ἰωάννας δὲ Κοσσέ, φυγῆς, ἣτις ἐχαρακτηρίζετο ὡς προδοσία, ἀφ' ἧς ἡμέρας ὁ δραπέτης δούξ δ' Ἀνζιού εἶχε καταφύγει εἰς τὴν αὐτὴν ἐπαρχίαν.

Τῷ ὄντι, ὁ Σαίν-Λύκ, φυγὼν εἰς τὸ Μεριδῶρ, δὲν ἔπρεπε νὰ θεωρηθῆ ὡς ὁ πρόδρομος τοῦ δουκὸς δ' Ἀνζιού, μεταβὰς ἐκεῖ, ὅπως προετοιμάσῃ τὰ τῆς κατοικίας τοῦ πρίγκηπος εἰς τὴν Ἀγγέρσιν;

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ταραχῆς ταύτης καὶ τῆς συγκινήσεως, ὁ Σχικῶ, ἐνθαρρύνων τοὺς εὐνοουμένους ν' ἀκονίζωσι τὰ ξίφη καὶ τὰς σπάθας των, ὅπως κατακόψωσι

τοὺς ἐχθροὺς τῆς Αὐτοῦ Χριστιανικῆς τῆς Μεγαλειότητος, ὁ Σχικῶ, λέγομεν, ἦτο ἀξιοθαύμαστος.

Ἦτο δὲ τόσο μᾶλλον ἀξιοθαύμαστος, ὅσον, ἀνευ ἐπιδειξεων, ὁ Σχικῶ συνετέλει σπουδαιότατον ἔργον.

Ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἐσχημάτιζε στρατὸν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κυρίου του.

Ἀθῆνας, μετὰ μεσημβρίαν ἡμέρας τινός, ἐνῶ ὁ βασιλεὺς συνέτρωγε μετὰ τῆς βασιλίσσης, μεθ' ἧς, ἀνὰ πάντα πολιτικὸν κίνδυνον, συνανεστρέφετο συχνότερον, ὁ Σχικῶ εἰσῆλθε μετὰ τὰς κνήμας τεταμέναις καὶ τοὺς βραχίονας προτεταμένους, ὡς νευρόσπαστον.

— Οὐφ! εἶπε.

— Τί τρέχει; ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς.

— Ὁ κύριος δὲ Σαίν-Λύκ, ἀπήντησεν ὁ Σχικῶ.

— Ὁ κύριος δὲ Σαίν-Λύκ; ἀνέκραξεν ὁ βασιλεὺς.

— Ναί.

— Εἰς τοὺς Παρισίους;

— Ναί.

— Εἰς τὸ Λούβρον;

— Ναί.

Μετὰ τὴν τριπλὴν ταύτην κατάφασιν, ὁ βασιλεὺς ἠγέρθη καταπόρφυρος καὶ τρέμων. Ὁ δὲ ἦτο δύσκολον νὰ ὀρίσωμεν ὅποιον αἰσθημα κατεῖχεν αὐτόν.

— Συγγνώμην, εἶπε πρὸς τὴν βασιλίσσαν, σπογγίσας τὸν μύστακα καὶ ρίψας τὸ χειρόμακτρον ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου του, διότι εἶναι ὑποθέσεις τοῦ Κράτους, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀφορῶσιν εἰς τὰς γυναῖκας.

— Ναί, εἶπεν ὁ Σχικῶ, καθιστῶν βαρεῖαν τὴν φωνὴν του, εἶναι ὑποθέσεις τοῦ Κράτους.

Ἡ βασιλίσσα ἠθέλησε νὰ ἐγερθῆ τῆς τραπέζης, ὅπως ἀφήσῃ ἐλευθέραν τὴν θέσιν.

— Ὅχι, κυρία, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος, μείνατε, ἐὰν ἀγαπᾶτε, θὰ μεταβῶ εἰς τὸ γραφεῖόν μου.

— Ὡ! Μεγαλειότατε, εἶπεν ἡ βασιλίσσα μετὰ τῆς πρὸς τὸν ἀγνώμονα συζυγίου της διαρκοῦς στοργῆς, μὴ ὀργισθῆτε, σὰς παρακαλῶ.

— Εἶθε, ἀπεκρίθη ὁ Ἑρρίκος, χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ τὸ πανοῦργον ὕφος τοῦ Σχικῶ, ὅστις ἔτριβε τὸν μύστακά του.

Ὁ Ἑρρίκος ὄρμησεν ἐκτὸς τοῦ ἐστιατορίου, παρακολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Σχικῶ.

Ἄφου δ' ἐξῆλθε.

— Τί θέλει ἐδῶ ὁ προδότης; ἠρώτησε μετὰ συγκεκινημένης φωνῆς.

— Τίς οἶδεν; εἶπεν ὁ Σχικῶ.

— Ἐρχεται, εἶμαι βέβαιος, ὡς ἀπεσταλμένος τῆς Ἀνδεγαυίας, ὡς πρεσβυτῆς τοῦ ἀδελφοῦ μου.

— Τίς οἶδεν; ἐπανέλαθεν ὁ Σχικῶ.

— Ὁ βασιλεὺς ἠτένισεν αὐτόν.

— Πιθανὸν ἔτι, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἑρρίκος, βαδίζων πάντοτε μετὰ ἀνίστα βήματα, καταδηλοῦντα τὴν ταραχὴν του, πιθανὸν ἔτι νὰ ἦλθε νὰ ζητήσῃ τὰ κτήματά του, τῶν ὁποίων κατακρατῶ τὰ εἰσοδήματα, ὅπερ εἶναι ἴσως αὐθαίρετον, διότι, ἐπὶ τέλους, δὲν ἀπεδείχθη, ὅτι ἐπραξεν ἐγκλημα, αἶ;

— Τίς οἶδεν; εἶπεν αὐτῆς ὁ Σχικῶ.

— Ἄ! εἶπεν ὁ Ἑρρίκος, ἐπαναλαμβάνει διαρκῶς τὰς αὐτὰς λέξεις· θὰ χάσω τὴν ὑπομονὴν μετὰ τὸ αἰώνιον σου· τίς οἶδεν;

— Ἄλλὰ νομίζεις σύ, ὅτι εἰσαὶ εὐάρεστος μετὰ τὰς ἀτελευτήτους ἐρωτήσεις σου;

— Τοῦλάχιστον, οἱ ἄνθρωποι κατὰ ἀποκρίνονται.

— Καὶ τί θέλεις ν' ἀποκριθῶ; μήπως μ' ἐκλαμβάνεις ὡς μαντεῖον τῶν ἀρχαίων; Σὺ θὰ με κάμεις νὰ χάσω τὴν ὑπομονὴν μετὰ τὰς ἀνοήτους ὑποθέσεις σου.

— Κύριε Σχικῶ!

— Ἐπειτα; Κύριε Σχικῶ!

— Σχικῶ, φίλε μου, βλέπεις τὴν θλίψιν μου καὶ με κακομεταχειρίζεσαι;

— Διάβολε! μὴ ἔχε θλίψεις!

— Ἄλλ' ἀφοῦ ὄλοι με προδίδουσι.

— Τίς οἶδε; τίς οἶδεν;

Ὁ Ἑρρίκος, ἐξακολουθῶν νὰ κάμνῃ ὑποθέσεις, ἔφθασεν εἰς τὸ γραφεῖόν του, ἐν τῷ ὁποίῳ, ἐπὶ τῇ εἰδήσει τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σαίν-Λύκ, εἶχον ἤδη συναθροισθῆ πάντες οἱ ἐν τῷ Λούβρῳ οἰκετοί, μετὰ τῶν ὁποίων ἢ μᾶλλον ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ὁποίων διεκρίνετο ὁ Κριλλιὼν μετὰ τὸ βλέμμα φλογερὸν, τὴν ρίνα ἐρυθρὰν καὶ τὸν μύστακα ἠνωρθωμένον, ὡς κύων ἔταιμος νὰ συμπλακῆ.

Ὁ Σαίν-Λύκ ἦτο ἐκεῖ ὄρθιος καὶ ἀτάραχος ἐν μέσῳ πάντων ἐκείνων τῶν ἀπειλητικῶν προσώπων.

Πρᾶγμα παραδοξόν! εἶχε φέρει καὶ τὴν σύζυγόν του, ἣτις ἐκάθητο ἐπὶ ἐδωλίου πλησίον τῆς κλίνης.

Ἐκεῖνος περιεπάτει ἐντὸς τοῦ δωματίου μετὰ τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς λαγόνος, παρατηρῶν τοὺς περιέργους καὶ τοὺς αὐθάδεις, ὡς ἄλλοτε.

Ἐξ ἀβροφροσύνης πρὸς τὴν νεαρὰν σύζυγόν του, κύριοί τινες εἶχον ἀπομακρυνθῆ, παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν των τοῦ νὰ διαγκωνίσωσι τὸν Σαίν-Λύκ, καὶ ἐσιώπων, παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν των τοῦ ν' ἀπευθύνωσιν αὐτῷ δυσαρέστους φράσεις. Ἐν τῷ κενῷ ἐκείνῳ χώρῳ, ἐκινεῖτο ὁ Σαίν-Λύκ.

Ἡ Ἰωάννα, μετριοφρῶνως τετυλιγμένη διὰ τοῦ ὀδοιπορικοῦ μανδύου της, περιέμενε μετὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς τεταπεινωμένους. Ὁ Ἑρρίκος εἰσῆλθε τεταραγμένος, παρακολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Σχικῶ, ὅστις εἶχε λάβει ὕφος γαλήνιον καὶ ἀξιοπρεπές, ὅποιον ἔδει νὰ λάβῃ ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας.

— Ἄ! κύριε, ὑμεῖς ἐδῶ; ἀνέκραξε παραχρῆμα ὁ βασιλεὺς, χωρὶς νὰ δώσῃ προσοχὴν εἰς τοὺς περιστοιχίζοντας αὐτόν καὶ ὅμοιος πρὸς τὸν ταῦρον τῶν ἰσπανικῶν ταυρομαχιῶν, ὁ ὁποῖος τὰς χιλιάδας τῶν θεατῶν ἐκλαμβάνει ὡς κινουμένην ομίχλην καὶ ἐκ τῶν πολυχρῶμων σημαῖων διακρίνει μόνον τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα.

— Ναί, Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ἀφελῶς καὶ μετριοφρῶνως ὁ Σαίν-Λύκ, ὑποκλιθεὶς μετὰ σεβασμοῦ.

Ἡ τοιαύτη ἀπάντησις ἔκρουσε δυσαρέστως τὴν ἀκοὴν τοῦ βασιλέως· ἡ ἡρεμία καὶ πλήρης σεβασμοῦ στάσις τοῦ Σαίν-Λύκ δὲν μετέδωκεν εἰς τὸ τετυφλωμένον

πνεῦμα αὐτοῦ τὰ αἰσθήματα τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ τῆς ἡμερότητος, τὰ ὅποια δέον νὰ διεγείρῃ ἢ παρὰ τοῖς ἐτέροις συνένωσις τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἰδίας ἀξιοπρεπείας, ὥστε ὁ βασιλεὺς ἐξηκολούθησεν ἄνευ διακοπῆς :

— Τῇ ἀληθείᾳ, ἡ παρουσία ὑμῶν εἰς τὸ Λοῦβρον μ' ἐκπλήττει παραδόξως.

Ἐνεκα τῆς κτηνώδους ταύτης ἐπιθέσεως, σιγῇ θανάτου ἐπεκράτησε περίξ τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ εὐνοουμένου.

Ἦτο ἡ σιγῇ, ἥτις ἐπικρατεῖ ἐντὸς κλεισμένου πεδίου μεταξὺ δύο ἀντιπάλων, οἵτινες πρόκειται νὰ λύσωσιν ὑπερτάτην διαφορὰν.

Πρῶτος ὁ Σαὶν-Λύκ διέκοψε τὴν σιωπὴν.

— Μεγαλειότατε, εἶπε μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ εὐπρεπείας καὶ χωρὶς νὰ φανῇ ταραχθεὶς ἐκ τῆς βασιλικῆς ἐπιπλήξεως, ἐγὼ περὶ ἐνὸς μόνου ἐκπλήττομαι, ὅτι, ἐν αἷς περιστάσεσιν εὐρίσκεται ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης, δὲν με περιέμενε.

— Τί τοῦτο σημαίνει, κύριε; ἀπήντησεν ὁ βασιλεὺς μετ' ἀλαζανίας ὅπως βασιλικῆς καὶ ὑψώσας τὴν κεφαλὴν, ἥτις, κατὰ τὰς κρίσιμους στιγμὰς, προσελάμβανεν ἀπαράμιλλον ἔκφρασιν ἀξιοπρεπείας.

— Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ Σαὶν-Λύκ, διατρέχετε κίνδυνον.

— Κίνδυνον! ἀνέκραζαν οἱ αὐλικοί.

— Ναί, κύριοι, κίνδυνον, μέγαν, πραγματικόν, σπουδαῖον, κίνδυνον, πρὸς ἀποσώθῃσιν τοῦ ὁποίου ὁ βασιλεὺς ἔχει ἀνάγκην πάντων τῶν ἀφωσιωμένων αὐτῷ, ἀπὸ τοῦ μεγαλειτέρου μέχρι τοῦ ἐλαχίστου πεπεισμένος δ' ὅτι ἐπικειμένου τοιοῦτου κινδύνου, οὐδεμία συνδρομὴ εἶναι περιττή, ἔρχομαι νὰ καταθέσω πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ βασιλέως μου τὴν πρόσφορὰν τῶν ταπεινοτάτων ὑπηρεσιῶν μου.

— Ἄ! ἄ! εἶπεν ὁ Σχικῶ, βλέπεις τέκνον μου, ὅτι εἶχον δίκαιον, ὅτε ἔλεγον : τίς οἶδεν ;

Ἐπιβλέπων δὲν ἀπεκρίθη πρηνεὶς παρετήρησε τοὺς παρεστώτας, οἵτινες ἦσαν συγκεινημένοι καὶ προσβεβλημένοι ὁ Ἐρρίκος ὅμως δὲν ἐβράδυνε νὰ διακρίνη εἰς τὰ βλέμματα τῶν παρεστώτων τὴν ζηλοτυπίαν, ἥτις ἐτάρασσε τὰ βάθη τῶν καρδιῶν τῶν πλείστων αὐτῶν.

Ἐντεῦθεν δὲ συνεπέραναν, ὅτι ὁ Σαὶν-Λύκ εἶχε τι ἀγαθόν, τοῦ ὁποίου ἦσαν ἀνίκανοι οἱ πλείονες τῶν παρισταμένων.

Οὐχ ἤττον, δὲν ἠθέλησε νὰ ἐνδώσῃ παραχρῆμα.

— Κύριε, ἀπεκρίθη, μόνον τὸ καθήκον ὑμῶν ἐπράξατε, διότι ὀφείλετε ἡμῖν τὰς ὑπηρεσίας σας.

— Αἱ ὑπηρεσίαι πάντων τῶν ὑπηκόων τοῦ βασιλέως ὀφείλονται τῷ βασιλεῖ, τὸ ἥξιόν, Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ Σαὶν-Λύκ· ἀλλὰ, κατὰ τὰς ἐνεστώσας περιστάσεις, πολλοὶ λησμονοῦσι νὰ καταβάλωσι τὴν ὀφειλὴν των. Ἐγὼ, Μεγαλειότατε, ἔρχομαι νὰ πληρώσω τὴν ἰδικήν μου, λογιζόμενος εὐτυχῆς, ἐὰν ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης εὐδοκῆσῃ νὰ με καταλέξῃ μετὰ τῶν ὀφειλετῶν Αὐτῆς.

Ἐπιβλέπων δὲν ἀπεκρίθη πρηνεὶς παρετήρησε τοὺς παρεστώτας, οἵτινες ἦσαν συγκεινημένοι καὶ προσβεβλημένοι ὁ Ἐρρίκος ὅμως δὲν ἐβράδυνε νὰ διακρίνη εἰς τὰ βλέμματα τῶν παρεστώτων τὴν ζηλοτυπίαν, ἥτις ἐτάρασσε τὰ βάθη τῶν καρδιῶν τῶν πλείστων αὐτῶν.

— Ἐντεῦθεν δὲ συνεπέραναν, ὅτι ὁ Σαὶν-Λύκ εἶχε τι ἀγαθόν, τοῦ ὁποίου ἦσαν ἀνίκανοι οἱ πλείονες τῶν παρισταμένων.

— Ἐντεῦθεν δὲ συνεπέραναν, ὅτι ὁ Σαὶν-Λύκ, ἀναγνωρίσας ὅτι τὸ ὕψος τοῦ βασιλέως δὲν ἐνεῖχε πλῆθος ὀργῆν ἢ ἐπιπλήξιν, ἐπανῆλθον ἀπλῶς καὶ μόνον, ὅπως ἐπανεέλθω. Τώρα δ' ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης δύναται νὰ με ρίψῃ εἰς τὴν Βασιλίαν ἐντὸς μιᾶς ὥρας καὶ νὰ διατάξῃ νὰ με τουφεκίσωσιν ἐντὸς δύο ὡρῶν· ἐγὼ ὅμως ἔπραξα τὸ καθήκον μου. Μεγαλειότατε, ἡ Ἄνδραγαθία καίεται, ἡ Τουρένη πρόκειται νὰ ἐξεγερθῇ καὶ ἡ Γουιέννη ἐγείρεται, ὅπως παράσχη αὐτῇ χεῖρα βοήθειας. Ὁ δούξ δ' Ἄνζ'ου ὑποκινεῖ τὴν δυτικὴν καὶ τὴν μεσημβρινὴν Γαλλίαν.

— Καὶ τὸν βοηθοῦσιν ἐρρωμένως ; ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς.

— Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ Σαὶν-Λύκ, ἐννοήσας τὴν σημασίαν τῶν βασιλικῶν λόγων, οὔτε συμβουλαί, οὔτε παρατηρήσεις δύναται ν' ἀναχαιτίσωσι τὸν δούκα· αὐτὸς ὁ κύριος δὲ Βουσύ, ὅσον ἂν ἦναι σταθερός, δὲν δύναται νὰ καθησυχάσῃ τὸν δούκα, ἐκ τοῦ φόβου, τὸν ὁποῖον ἐνέπνευσεν αὐτῷ ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης.

— Ἄ! ἄ! εἶπεν ὁ Ἐρρίκος, τρέμει, λοιπόν, ὁ ἀντάρτης !

Καὶ ἐμειδίασεν ὑπὸ τὸν μύστακά του.

— Μὰ τὸν Θεόν, εἶπεν ὁ Σχικῶ, ἰδοὺ ἱκανὸς ἄνθρωπος.

Ἐπιβλέπων δὲ τὸν βασιλέα διὰ τοῦ ἀγκῶνος :

— Παραμέρισον ὀλίγον, Ἐρρίκε, εἶπεν, ὅπως θλίψω τὴν δεξιάν του κυρίου δὲ Σαὶν-Λύκ.

Τὸ κίνημα τοῦ Σχικῶ παρέσυρε τὸν βασιλέα, ὅστις ἀφῆκεν αὐτὸν νὰ χαιρετίσῃ τὸν Σαὶν-Λύκ, εἶτα δέ, προχωρήσας βραδέως πρὸς τὸν πρῶτον φίλον του καὶ θέσας τὴν χεῖρά του ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ :

— Καλῶς ἦλθες, Σαὶν-Λύκ, τῷ εἶπεν.

— Ἄ! Μεγαλειότατε, ἀνεφώνησεν ὁ Σαὶν-Λύκ, ἀσπασθεὶς τὴν δεξιάν του βασιλέως, ἐπανευρισκῶ, ἐπὶ τέλους, τὸν ἀγαπητὸν κύριόν μου.

— Ναί· ἀλλ' ἐγὼ δὲν σ' ἐπανευρίσκω τόσον ἰσχυρόν, ὥστε δὲν θά σε ἀνεγνώριζον, ἐὰν σ' ἔβλεπον διερχόμενον.

Μετὰ τὰς λέξεις ταύτας, ἠκούσθη γυναικεῖα φωνή, ἥτις εἶπεν :

— Ἐκ τῆς λύπης, Μεγαλειότατε, ὅτι δυσηρέστησεν ὑμᾶς.

Εἰ καὶ ἡ φωνὴ ἐκείνη ἦτο γλυκεῖα καὶ πλήρης σεβασμοῦ, ὁ βασιλεὺς ἀνεσκίρτησε, διότι τῷ ἦτο τόσον ἀνιπαθητικὴ, ὅσον ἡ βροντὴ εἰς τὰ ὦτα τοῦ Αὐγούστου.

— Ἡ κυρία δὲ Σαὶν-Λύκ ! ἐψιθύρισεν ὁ βασιλεὺς ! Ἄ! εἶναι ἀληθές· τὸ εἶχον λησμονῆσει ! . . .

Ἡ Ἰωάννα ἐγονυπέτησεν.

— Ἐγέρθητε, κυρία, εἶπεν ὁ βασιλεὺς· ἀγαπῶ πᾶν ὅ,τι φέρει τὸ ὄνομα Σαὶν-Λύκ.

Ἡ Ἰωάννα ἤρπασε τὴν χεῖρα τοῦ βασιλέως καὶ ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὰ χεῖλη της.

Ἐπιβλέπων δὲν ἀπεκρίθη πρηνεὶς παρετήρησε τοὺς παρεστώτας, οἵτινες ἦσαν συγκεινημένοι καὶ προσβεβλημένοι ὁ Ἐρρίκος ὅμως δὲν ἐβράδυνε νὰ διακρίνη εἰς τὰ βλέμματα τῶν παρεστώτων τὴν ζηλοτυπίαν, ἥτις ἐτάρασσε τὰ βάθη τῶν καρδιῶν τῶν πλείστων αὐτῶν.

— Ἐντεῦθεν δὲ συνεπέραναν, ὅτι ὁ Σαὶν-Λύκ, ἀναγνωρίσας ὅτι τὸ ὕψος τοῦ βασιλέως δὲν ἐνεῖχε πλῆθος ὀργῆν ἢ ἐπιπλήξιν, ἐπανῆλθον ἀπλῶς καὶ μόνον, ὅπως ἐπανεέλθω. Τώρα δ' ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης δύναται νὰ με ρίψῃ εἰς τὴν Βασιλίαν ἐντὸς μιᾶς ὥρας καὶ νὰ διατάξῃ νὰ με τουφεκίσωσιν ἐντὸς δύο ὡρῶν· ἐγὼ ὅμως ἔπραξα τὸ καθήκον μου. Μεγαλειότατε, ἡ Ἄνδραγαθία καίεται, ἡ Τουρένη πρόκειται νὰ ἐξεγερθῇ καὶ ἡ Γουιέννη ἐγείρεται, ὅπως παράσχη αὐτῇ χεῖρα βοήθειας. Ὁ δούξ δ' Ἄνζ'ου ὑποκινεῖ τὴν δυτικὴν καὶ τὴν μεσημβρινὴν Γαλλίαν.

— Καὶ τὸν βοηθοῦσιν ἐρρωμένως ; ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς.

— Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ Σαὶν-Λύκ, ἐννοήσας τὴν σημασίαν τῶν βασιλικῶν λόγων, οὔτε συμβουλαί, οὔτε παρατηρήσεις δύναται ν' ἀναχαιτίσωσι τὸν δούκα· αὐτὸς ὁ κύριος δὲ Βουσύ, ὅσον ἂν ἦναι σταθερός, δὲν δύναται νὰ καθησυχάσῃ τὸν δούκα, ἐκ τοῦ φόβου, τὸν ὁποῖον ἐνέπνευσεν αὐτῷ ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης.

— Ἄ! ἄ! εἶπεν ὁ Ἐρρίκος, τρέμει, λοιπόν, ὁ ἀντάρτης !

Καὶ ἐμειδίασεν ὑπὸ τὸν μύστακά του.

— Μὰ τὸν Θεόν, εἶπεν ὁ Σχικῶ, ἰδοὺ ἱκανὸς ἄνθρωπος.

Ἐπιβλέπων δὲ τὸν βασιλέα διὰ τοῦ ἀγκῶνος :

— Παραμέρισον ὀλίγον, Ἐρρίκε, εἶπεν, ὅπως θλίψω τὴν δεξιάν του κυρίου δὲ Σαὶν-Λύκ.

Τὸ κίνημα τοῦ Σχικῶ παρέσυρε τὸν βασιλέα, ὅστις ἀφῆκεν αὐτὸν νὰ χαιρετίσῃ τὸν Σαὶν-Λύκ, εἶτα δέ, προχωρήσας βραδέως πρὸς τὸν πρῶτον φίλον του καὶ θέσας τὴν χεῖρά του ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ :

— Καλῶς ἦλθες, Σαὶν-Λύκ, τῷ εἶπεν.

— Ἄ! Μεγαλειότατε, ἀνεφώνησεν ὁ Σαὶν-Λύκ, ἀσπασθεὶς τὴν δεξιάν του βασιλέως, ἐπανευρισκῶ, ἐπὶ τέλους, τὸν ἀγαπητὸν κύριόν μου.

— Ναί· ἀλλ' ἐγὼ δὲν σ' ἐπανευρίσκω τόσον ἰσχυρόν, ὥστε δὲν θά σε ἀνεγνώριζον, ἐὰν σ' ἔβλεπον διερχόμενον.

Μετὰ τὰς λέξεις ταύτας, ἠκούσθη γυναικεῖα φωνή, ἥτις εἶπεν :

— Ἐκ τῆς λύπης, Μεγαλειότατε, ὅτι δυσηρέστησεν ὑμᾶς.

Εἰ καὶ ἡ φωνὴ ἐκείνη ἦτο γλυκεῖα καὶ πλήρης σεβασμοῦ, ὁ βασιλεὺς ἀνεσκίρτησε, διότι τῷ ἦτο τόσον ἀνιπαθητικὴ, ὅσον ἡ βροντὴ εἰς τὰ ὦτα τοῦ Αὐγούστου.

— Ἡ κυρία δὲ Σαὶν-Λύκ ! ἐψιθύρισεν ὁ βασιλεὺς ! Ἄ! εἶναι ἀληθές· τὸ εἶχον λησμονῆσει ! . . .

Ἡ Ἰωάννα ἐγονυπέτησεν.

— Ἐγέρθητε, κυρία, εἶπεν ὁ βασιλεὺς· ἀγαπῶ πᾶν ὅ,τι φέρει τὸ ὄνομα Σαὶν-Λύκ.

Ἡ Ἰωάννα ἤρπασε τὴν χεῖρα τοῦ βασιλέως καὶ ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὰ χεῖλη της.

Ἐπιβλέπων δὲν ἀπεκρίθη πρηνεὶς παρετήρησε τοὺς παρεστώτας, οἵτινες ἦσαν συγκεινημένοι καὶ προσβεβλημένοι ὁ Ἐρρίκος ὅμως δὲν ἐβράδυνε νὰ διακρίνη εἰς τὰ βλέμματα τῶν παρεστώτων τὴν ζηλοτυπίαν, ἥτις ἐτάρασσε τὰ βάθη τῶν καρδιῶν τῶν πλείστων αὐτῶν.

— Ἐντεῦθεν δὲ συνεπέραναν, ὅτι ὁ Σαὶν-Λύκ, ἀναγνωρίσας ὅτι τὸ ὕψος τοῦ βασιλέως δὲν ἐνεῖχε πλῆθος ὀργῆν ἢ ἐπιπλήξιν, ἐπανῆλθον ἀπλῶς καὶ μόνον, ὅπως ἐπανεέλθω. Τώρα δ' ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης δύναται νὰ με ρίψῃ εἰς τὴν Βασιλίαν ἐντὸς μιᾶς ὥρας καὶ νὰ διατάξῃ νὰ με τουφεκίσωσιν ἐντὸς δύο ὡρῶν· ἐγὼ ὅμως ἔπραξα τὸ καθήκον μου. Μεγαλειότατε, ἡ Ἄνδραγαθία καίεται, ἡ Τουρένη πρόκειται νὰ ἐξεγερθῇ καὶ ἡ Γουιέννη ἐγείρεται, ὅπως παράσχη αὐτῇ χεῖρα βοήθειας. Ὁ δούξ δ' Ἄνζ'ου ὑποκινεῖ τὴν δυτικὴν καὶ τὴν μεσημβρινὴν Γαλλίαν.

— Καὶ τὸν βοηθοῦσιν ἐρρωμένως ; ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς.

— Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ Σαὶν-Λύκ, ἐννοήσας τὴν σημασίαν τῶν βασιλικῶν λόγων, οὔτε συμβουλαί, οὔτε παρατηρήσεις δύναται ν' ἀναχαιτίσωσι τὸν δούκα· αὐτὸς ὁ κύριος δὲ Βουσύ, ὅσον ἂν ἦναι σταθερός, δὲν δύναται νὰ καθησυχάσῃ τὸν δούκα, ἐκ τοῦ φόβου, τὸν ὁποῖον ἐνέπνευσεν αὐτῷ ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης.

— Ἄ! ἄ! εἶπεν ὁ Ἐρρίκος, τρέμει, λοιπόν, ὁ ἀντάρτης !

Καὶ ἐμειδίασεν ὑπὸ τὸν μύστακά του.

— Μὰ τὸν Θεόν, εἶπεν ὁ Σχικῶ, ἰδοὺ ἱκανὸς ἄνθρωπος.

Ἐπιβλέπων δὲ τὸν βασιλέα διὰ τοῦ ἀγκῶνος :

— Παραμέρισον ὀλίγον, Ἐρρίκε, εἶπεν, ὅπως θλίψω τὴν δεξιάν του κυρίου δὲ Σαὶν-Λύκ.

Τὸ κίνημα τοῦ Σχικῶ παρέσυρε τὸν βασιλέα, ὅστις ἀφῆκεν αὐτὸν νὰ χαιρετίσῃ τὸν Σαὶν-Λύκ, εἶτα δέ, προχωρήσας βραδέως πρὸς τὸν πρῶτον φίλον του καὶ θέσας τὴν χεῖρά του ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ :

— Καλῶς ἦλθες, Σαὶν-Λύκ, τῷ εἶπεν.

— Ἄ! Μεγαλειότατε, ἀνεφώνησεν ὁ Σαὶν-Λύκ, ἀσπασθεὶς τὴν δεξιάν του βασιλέως, ἐπανευρισκῶ, ἐπὶ τέλους, τὸν ἀγαπητὸν κύριόν μου.

— Ναί· ἀλλ' ἐγὼ δὲν σ' ἐπανευρίσκω τόσον ἰσχυρόν, ὥστε δὲν θά σε ἀνεγνώριζον, ἐὰν σ' ἔβλεπον διερχόμενον.

Μετὰ τὰς λέξεις ταύτας, ἠκούσθη γυναικεῖα φωνή, ἥτις εἶπεν :

— Ἐκ τῆς λύπης, Μεγαλειότατε, ὅτι δυσηρέστησεν ὑμᾶς.

Εἰ καὶ ἡ φωνὴ ἐκείνη ἦτο γλυκεῖα καὶ πλήρης σεβασμοῦ, ὁ βασιλεὺς ἀνεσκίρτησε, διότι τῷ ἦτο τόσον ἀνιπαθητικὴ, ὅσον ἡ βροντὴ εἰς τὰ ὦτα τοῦ Αὐγούστου.

— Ἡ κυρία δὲ Σαὶν-Λύκ ! ἐψιθύρισεν ὁ βασιλεὺς ! Ἄ! εἶναι ἀληθές· τὸ εἶχον λησμονῆσει ! . . .

Ἡ Ἰωάννα ἐγονυπέτησεν.

— Ἐγέρθητε, κυρία, εἶπεν ὁ βασιλεὺς· ἀγαπῶ πᾶν ὅ,τι φέρει τὸ ὄνομα Σαὶν-Λύκ.

Ἡ Ἰωάννα ἤρπασε τὴν χεῖρα τοῦ βασιλέως καὶ ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὰ χεῖλη της.

Ἐπιβλέπων δὲν ἀπεκρίθη πρηνεὶς παρετήρησε τοὺς παρεστώτας, οἵτινες ἦσαν συγκεινημένοι καὶ προσβεβλημένοι ὁ Ἐρρίκος ὅμως δὲν ἐβράδυνε νὰ διακρίνη εἰς τὰ βλέμματα τῶν παρεστώτων τὴν ζηλοτυπίαν, ἥτις ἐτάρασσε τὰ βάθη τῶν καρδιῶν τῶν πλείστων αὐτῶν.

— Ἐντεῦθεν δὲ συνεπέραναν, ὅτι ὁ Σχικῶ πρὸς τὴν νεαρὰν γυναῖκα, ὑπάγετε, μεταπέισατε τὸν βασιλέα· εἰσθε ἀρετὰ ὠραία πρὸς τοῦτο.

Ἐπιβλέπων δὲν ἀπεκρίθη πρηνεὶς παρετήρησε τοὺς παρεστώτας, οἵτινες ἦσαν συγκεινημένοι καὶ προσβεβλημένοι ὁ Ἐρρίκος ὅμως δὲν ἐβράδυνε νὰ διακρίνη εἰς τὰ βλέμματα τῶν παρεστώτων τὴν ζηλοτυπίαν, ἥτις ἐτάρασσε τὰ βάθη τῶν καρδιῶν τῶν πλείστων αὐτῶν.

— Λοιπόν, τῷ εἶπε, συνήφθη εἰρήνη, Σαὶν-Λύκ ;

— Εἶπατε, Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ αὐλικός, ὅτι ἡ χάρις ἐδόθη.

— Κυρία, εἶπεν ὁ Σχικῶ πρὸς τὴν ἀναποφάσιστον Ἰωάνναν, ἡ καλὴ σύζυγος ὀφείλει νὰ μὴ ἐγκαταλείπῃ τὸν σύζυγόν της . . . πρὸ παντὸς ὅτε ὁ σύζυγός της κινδυνεύει.

Ἐπιβλέπων δὲν ἀπεκρίθη πρηνεὶς παρετήρησε τοὺς παρεστώτας, οἵτινες ἦσαν συγκεινημένοι καὶ προσβεβλημένοι ὁ Ἐρρίκος ὅμως δὲν ἐβράδυνε νὰ διακρίνη εἰς τὰ βλέμματα τῶν παρεστώτων τὴν ζηλοτυπίαν, ἥτις ἐτάρασσε τὰ βάθη τῶν καρδιῶν τῶν πλείστων αὐτῶν.

— Ἐπιβλέπων δὲν ἀπεκρίθη πρηνεὶς παρετήρησε τοὺς παρεστώτας, οἵτινες ἦσαν συγκεινημένοι καὶ προσβεβλημένοι ὁ Ἐρρίκος ὅμως δὲν ἐβράδυνε νὰ διακρίνη εἰς τὰ βλέμματα τῶν παρεστώτων τὴν ζηλοτυπίαν, ἥτις ἐτάρασσε τὰ βάθη τῶν καρδιῶν τῶν πλείστων αὐτῶν.

— Ἐπιβλέπων δὲν ἀπεκρίθη πρηνεὶς παρετήρησε τοὺς παρεστώτας, οἵτινες ἦσαν συγκεινημένοι καὶ προσβεβλημένοι ὁ Ἐρρίκος ὅμως δὲν ἐβράδυνε νὰ διακρίνη εἰς τὰ βλέμματα τῶν παρεστώτων τὴν ζηλοτυπίαν, ἥτις ἐτάρασσε τὰ βάθη τῶν καρδιῶν τῶν πλείστων αὐτῶν.

— Ἐπιβλέπων δὲν ἀπεκρίθη πρηνεὶς παρετήρησε τοὺς παρεστώτας, οἵτινες ἦσαν συγκεινημένοι καὶ προσβεβλημένοι ὁ Ἐρρίκος ὅμως δὲν ἐβράδυνε νὰ διακρίνη εἰς τὰ βλέμματα τῶν παρεστώτων τὴν ζηλοτυπίαν, ἥτις ἐτάρασσε τὰ βάθη τῶν καρδιῶν τῶν πλείστων αὐτῶν.

— Ἐπιβλέπων δὲν ἀπεκρίθη πρηνεὶς παρετήρησε τοὺς παρεστώτας, οἵτινες ἦσαν συγκεινημένοι καὶ προσβεβλημένοι ὁ Ἐρρίκος ὅμως δὲν ἐβράδυνε νὰ διακρίνη εἰς τὰ βλέμματα τῶν παρεστώτων τὴν ζηλοτυπίαν, ἥτις ἐτάρασσε τὰ βάθη τῶν καρδιῶν τῶν πλείστων αὐτῶν.

— Ἐπιβλέπων δὲν ἀπεκρίθη πρηνεὶς παρετήρησε τοὺς παρεστώτας, οἵτινες ἦσαν συγκεινημένοι καὶ προσβεβλημένοι ὁ Ἐρρίκος ὅμως δὲν ἐβράδυνε νὰ διακρίνη εἰς τὰ βλέμματα τῶν παρεστώτων τὴν ζηλοτυπίαν, ἥτις ἐτάρασσε τὰ βάθη τῶν καρδιῶν τῶν πλείστων αὐτῶν.

— Ἐπιβλέπων δὲν ἀπεκρίθη πρηνεὶς παρετήρησε τοὺς παρεστώτας, οἵτινες ἦσαν συγκεινημένοι καὶ προσβεβλημένοι ὁ Ἐρρίκος ὅμως δὲν ἐβράδυνε νὰ διακρίνη εἰς τὰ βλέμματα τῶν παρεστώτων τὴν ζηλοτυπίαν, ἥτις ἐτάρασσε τὰ βάθη τῶν καρδιῶν τῶν πλείστων αὐτῶν.

— Ἐπιβλέπων δὲν ἀπεκρίθη πρηνεὶς παρετήρησε τοὺς παρεστώτας, οἵτινες ἦσαν συγκεινημένοι καὶ προσβεβλημένοι ὁ Ἐρρίκος ὅμως δὲν ἐβράδυνε νὰ διακρίνη εἰς τὰ βλέμματα τῶν παρεστώτων τὴν ζηλοτυπίαν, ἥτις ἐτάρασσε τὰ βάθη τῶν καρδιῶν τῶν πλείστων αὐτῶν.

— Ἐπιβλέπων δὲν ἀπεκρίθη πρηνεὶς παρετήρησε τοὺς παρεστώτας, οἵτινες ἦσαν συγκεινημένοι καὶ προσβεβλημένοι ὁ Ἐρρίκος ὅμως δὲν ἐβράδυνε νὰ διακρίνη εἰς τὰ βλέμματα τῶν παρεστώτων τὴν ζηλοτυπίαν, ἥτις ἐτάρασσε τὰ βάθη τῶν καρδιῶν τῶν πλείστων αὐτῶν.

— Ἐπιβλέπων δὲν

Τέσσαρα ἔτη εἶχον παρέλθει ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ θιάσου των καὶ ἡ φήμη των εἶχε διαδοθῆ. Αἱ δυστυχεῖς ἡμέραι παρήλθον καὶ νῦν ἔζων εὐχαριστημένοι.

— Σὰς ἔφερα εὐτυχίαν, ἔλεγε συχνὰ ὁ μικρὸς ἀθίγγανος, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀπόλυτον πεποιθήσιν εἰς τὸν καλὸν τοῦ ἀσπέρα.

Καταπληκτικῶς δὲ ἡ τύχη του ἐφαίνετο καθημερινῶς μεγεθυνομένη. Ἦδη πᾶν ὅ,τι ὁ μικρὸς βιολιστὴς ἐπεθύμει ἐπραγματοποιεῖτο. Ἐπειδὴ δὲ, μέχρι τοῦ νῦν, αἱ εὐχαί του ἀπασαί περιωρίζοντο μόνον εἰς τὸ νὰ προσκαλῆται μετὰ τῶν συντρόφων του εἰς γάμους, οἱ Οὐγγροὶ, ἄκοντες, ἐξυπηρετοῦντες τὰ συμφέροντά του, ἐνυμφεύοντο ἐκεῖνο τὸ ἔτος πολυπληθεῖς.

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἔλεγεν ὁ μικρὸς ἀθίγγανος χαίρων διὰ τὴν τόσῃν εὐτυχίαν, νὰ δῆτε ποῦ δὲν εἶνε καθόλου παραξένο νὰ μὰς προσκαλέσῃ καὶ ὁ ἴδιος ὁ βασιλεὺς, γὰρ νὰ τοῦ παίξωμε.

Ἀκριβῶς τὴν ἐπαύριον ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ βασιλέως ὑπῆγε, παρακαλῶν τὸν Ἀρτίκ ἐκ μέρους τοῦ κυριάρχου του, νὰ παρευρεθῆ εἰς τὴν αὐλὴν μετὰ τοῦ θιάσου του διὰ νὰ παίξῃ μερικὰ τεμάχια.

Ἐπκοτοδινίασεν ὁ Τίζας ὅτε εἶδεν ἐαυτὸν ἐν τῇ μέσῃ τόσοσ χρυσοῦ καὶ πολυτελείας καὶ μετὰ τῶν κομφοτέρων γυναικῶν τοῦ βασιλείου. Ἡ φιλοδοξία τὸν κατέλαβεν.

Ἐκείνην τὴν στιγμὴν διερχομένη πρὸ αὐτοῦ ὠραία καὶ νέα κυρία τὸν ὤθησεν ἐλαφρῶς. Ἐφυγεν ἐκεῖνη, ἀλλ' ἡ ὄσμη τῶν μύρων ἐκ τῆς ὁποίας ἐμεθύσθη ὁ φιλοδοξὸς ἀθίγγανος ἔμενεν ἔτι.

— Ἄχ! ἐσκέφθη, τί καλὰ ποῦ θὰ ἦτανε ἂν ἤμουνα καὶ ἐγὼ πρίγκηπος, νὰ ἔμενα ἐδῶ μέσῃ καὶ νὰ ἔπερνα γυναικῶν μου ἐκεῖνη τὴν ὠραία δούκισσα ποῦ ἐπέρασε τώρα, ἂν καμμιά φορὰ μοῦ ἐρχότανε στὸ κεφάλι.

Ἄλλ' ἐν βλέμμα τοῦ Ἀρτίκ τὸν ἀπέσπασε τῶν ρευδισμῶν του. Ἐλαβε τὸ τετράχορδόν του καὶ ἀκατάσχετος ἤρχισε νὰ παίξῃ.

Τὸ πρῶτον τεμάχιον ἔληγε μέσῃ τῶν ἐπιδοκιμασιῶν τῶν παρισταμένων, ὅτε ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε παρ' αὐτῷ τὸν μικρὸν ἀθίγγανον.

— Τίζα, τῷ λέγει, μόλις αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἔμαθα ἕνα παράδοξον νέον. Ὁ ἀγαπητός μου ἐξάδελφος, πρίγκηψ Φεδερίνης, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ μέγαρον ἐπαίξατε πρό τινος, ἀπέθανεν αἰφνιδίως σήμερον χωρὶς κληρονόμους. Σοῦ ἀρίνει τοὺς τίτλους του καὶ τὴν περιουσίαν του. Ἡ εὐγένειά του εἶνε ἴση μετὰ τὴν ἰδικήν μου. Ἡ περιουσία του εἶνε ἡ μεγαλειτέρα τοῦ βασιλείου. Ἦτον ἕνας ἀπὸ τοὺς ὑπουργοῦς μου. Αἱ θελήσεις του μοῦ εἶνε ἱεραὶ. Πρίγκηψ Τίζα, εἰς τὸ ἐξῆς ὅλα αὐτὰ τὰ καθήκοντα καὶ τὰ ἀξιώματα θὰ τὰ ἔχῃς σύ.

Ὅλοι οἱ παρόντες αὐλοκοὶ ἐξεπλάγησαν εἰς ἄκρον, βλέποντες πῶς ἡ τύχη μετεμόρφωνεν εἰς πρίγκηπα ἕνα πτωχὸν καὶ ἄθλιον μουσικόν. Ἀναμφιβόλως δὲ καὶ κολόβουλοι σκέψεις θὰ ἐγεννῶντο εἰς τὸ πνεῦμα τινῶν, ὅτε ὁ Τίζας ἀπεκρίθη μετριοφρόνως:

— Μεγαλειότατε, θὰ σὰς παρακαλέσω νὰ μοῦ κάνετε ἀκόμη μὲν χάρι. Νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ τελειώσωμεν τὸ ἔργον διὰ τὸ ὁποῖον ἤλθομεν ἐδῶ. Δὲν θὰ ἦτον ἐπαινετικὸν γιὰ ἕνα πρίγκηπα νὰ ἐγκαταλείψῃ τοὺς φίλους του, ὅταν εἶχαν τὴν τιμὴν νὰ παρουσιασθοῦν εἰς τὴν μεγαλειότητά σας.

Ὁ βασιλεὺς συγκατένευσεν. Ἄνωφελές νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ θιάσος τοῦ Ἀρτίκ, ἐκεῖνη τῇ ἡμέρᾳ ἔσχε πλήρη ἐπιτυχίαν. Ὅτε δὲ καὶ τὸ τελευταῖον τεμάχιον ἔληξεν ὁ Τίζας ἐδέχετο συγχαρητήρια παρὰ τῶν ὑψηλῶν προσώπων καὶ τῶν μεγάλων κυριῶν τῆς αὐλῆς. Ἡ δούκισσα μάλιστα, ἡ ὁποία διέχυνεν εὐωδίαν γύρω της, ἔσπευσεν ἐκ τῶν πρώτων νὰ τὸν συγχαρῆ. Ὁ Τίζας ὅσῃ περισσότερον τὴν ἔβλεπε τόσοσ κατεγοητεύετο. Ἐμαθε μάλιστα ὅτι ὀνομάζετο Ἰμπερία, ὅτι δὲ ἦτο καὶ χήρα.

Ἀποῦ ἐχαιρέτισε τὸν βασιλέα ὁ νέος πρίγκηψ ἐπανεῦρε τοὺς φίλους του.

— Θὰ ἔλθετε εἰς τὸ μέγαρόν μου τὸ ὁποῖον ἀκόμη δὲν εἶδα.

— Καὶ τί νὰ κάνωμε; εἶπεν ὁ Λιθερίκ.

— Ἐλτ' ἐκεῖ, ἔλτ' ἀλλοῦ ἀδιάφορο, ἀπήντησεν ὁ Μιζέροβιτς.

— Λοιπὸν θὰ μ' ἐγκαταλείψετε; ἠρώτησεν ὁ Τίζας βλέπων τὴν κόρην τοῦ Ἀρτίκ.

— Ὅχι! εἶπεν αὐτὴ ζωηρῶς.

— Τὸ λοιπὸν πάμε.

Τὸ μέγαρον ἦτο κᾶτι τι ἑκτακτον, πεπληρωμένον ἀπὸ διάφορα ἀντικείμενα πολυτελεῖ. Ἐχρειάζοντο τοῦλάχιστον ὀκτῶ ἡμέραι διὰ νὰ ἐπισκερθῆ κανεὶς καὶ θαυμάσῃ ὅλα αὐτὰ τὰ ὠραία καὶ κομψὰ πράγματα.

Κατὰ τὸ τέλος τῆς ἐβδομάδος, οἱ ξένοι τοῦ πρίγκηπος τὰ εἶχαν ἰδεῖ ὅλα καὶ σχεδὸν ἤρχισαν νὰ βαρύνωνται ζῶντες εἰς τὸ ἴδιον πάντοτε μέρος.

Ὁ δὲ Τίζας, ὁ ὁποῖος ὅτε μὲν εἰς τὰ συμβούλια τοῦ βασιλέως παρίστατο, ὅτε δὲ εἰς τῆς δουκίσσης Ἰμπερίας προσεκαλεῖτο, ἐξεπλάγη λίαν ὅτε πρῶταν τινὰ εἶδε τοὺς τέσσαρας φίλους του ἐτοιμοὺς πρὸς ἀναχώρησιν.

— Τί! φεύγετε;

— Μὰ τὴν πίστι μου, εἶπεν ὁ Λιθερίκ, τὰ παλάτια δὲν εἶνε καμωμένα γιὰ μὰς. Ναι εἶνε ὠμορφα, ἀλήθειαι, μὰ τί νὰ σοῦ πῶ; Τὰ βαρεθήκαμε. Ζήτω οἱ κάμποι καὶ ἡ ἐξοχίαι.

— Πάω νὰ σκάσω ἀπὸ τὴν τάξι καὶ τὴν καλυπέρασι ποῦ εἶν' ἐδῶ μέσῃ, προσέθηκεν ὁ Ἀρτίκ. Ἡ Ἀμορίτσα οὐδὲν εἶπεν, ἀλλὰ ἐξέβαλε βαθὴν στεναγμὸν, ὁ ὁποῖος πολλὰ ἐφάνέρωσεν εἰς τὸν θορυβηθέντα πρίγκηπα.

Ἦσθάνετο τύψεις, διότι ἐγκατέλειπε τὴν ξανθὴν ἐκεῖνην φίλην του.

Ὁ Τίζας ἔαυψε τὴν κεφαλὴν.

— Χαίρετε, λοιπὸν, εἶπε.

Μόλις ὅμως οἱ σύντροφοί του εἶχον ἀναχωρήσει καὶ ἐλυπήθη. Ἐὰν ἀνόητος αἰδῶς δὲν τὸν ἐκράτει ἤθελε σπεύσει νὰ τοὺς καλέσῃ, νὰ τοὺς παρακαλέσῃ νὰ ἐπενέλθωσιν. Ἀλλὰ διατί; Μήπως αὐτοὶ μόνον δὲν ἐφυγαν; Ἐκτοτε ὁ πρίγκηψ Τίζας διήρχετο τὸν καιρὸν τοῦ θεραπεύων

τὴν πολιτικὴν καὶ τὴν δούκισσαν Ἰμπερίαν.

Αἱ συμβουλαὶ τοῦ ἐξετιμῶντο μεγάλως εἰς τὰ συμβούλια παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ ἐφρομοζόμεναι ἐπέφερον εὐάρεστα ἀποτελέσματα. Τὸ αἴτιον εὐνόητον ὑπῆρξε τέκνον τοῦ λαοῦ, καὶ ἐγνώριζεν ὅποια τὰ καταθλίβοντα αὐτὸν βάρη, ὅποια δὲ καὶ τὰ κατάλληλα μέτρα πρὸς ἀνακούφισιν αὐτοῦ.

Ταῦτα βλέπων ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἦτο πολὺ καλὸς βασιλεὺς, τὸν ἔκαμε πρωθυπουργόν του.

Πλησίον τῆς δουκίσσης καθήμενος ὁ πρίγκηψ καὶ πρωθυπουργὸς Τίζας, ἠσθάνετο ἱκανοποιουμένην τὴν ὑπερηφάνειάν του. Τὴν ἡγάπα, ἀλλ' ἡ καρδιά του δὲν εἶχεν ἐντελῶς παραδοθῆ εἰς τὸν ἔρωτα τοῦτον. Κἀποτε ὅμως ἐνεθυμεῖτο καὶ τὴν Ἀμορίτσαν, πλὴν τότε λογικῶς σκεπτόμενος ἔλεγε:

— Εἶναι αἰσχος νὰ ἐνθυμῆται κανεὶς ἐκεῖνην τὴν τυχοδιώκτριαν, ὅταν τὸν ἀγαπᾷ μία δούκισσα.

Καὶ ἡ ἀνάμνησις αὕτη ἐσθένετο ἄμα προσέβλεπε τὴν ὠραίαν Ἰμπερίαν.

Ἠμέραν τινὰ ὁ Τίζας εὐρίσκων αὐτὴν ἐξαιρετικῶς ὠραίαν τῇ εἶπε:

— Διὰ τόσον ὠραῖον μέτωπον δὲν ἀρκεῖ στέμμα πρίγκηπος, ἀλλὰ βασιλέως. Ἄν εἶχα τοιοῦτον θὰ σοῦ τὸ προσέφερον.

Τὴν αὐτὴν νύκτα ὁ βασιλεὺς ἀπέθανεν, οἱ δὲ μεγιστᾶνες, ἐκ τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀντιζηλιας ἀγόμενοι, ἐξέλεγον βασιλέα τὸν Τίζαν.

Ὁ μικρὸς ἀθίγγανος ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου. Λόγος πολὺς ἐγένετο περὶ τοῦ σχεδιαζομένου προσεχοῦς γάμου του μετὰ τῆς δουκίσσης Ἰμπερίας, ὅτε θελήσας νὰ ἴδῃ τὰς σημειώσεις τῆς μυστικῆς ἀστυνομίας, ἀπευθυνομένης εἰς τὸν προκατόχον του βασιλέα, ἔμεινε ἐνεός. Ἦτο τρομερὸν ὅ,τι ἔμαθεν. Ἡ δούκισσα αὐτὸν μὲν ἐνέπαιζε, παρεχόμενος δὲ καταφανῶς τὸν ἔρωτά της εἰς τινὰ ἀξιώματικὸν τῶν σωματοφυλάκων.

— ὦ! πόσον εἶμαι δυστυχῆς, ἐσκέφθη. Ἐπεθύμησα δόξαν, ἰσχύν, τίτλους, περιουσίαν, τὸ στέμμα, τὴν γυναῖκα ταύτην. Ὅλα τὰ ἀπέκτησα, καὶ ἡ γυνὴ αὕτη μοὶ ἀνήκει ἐὰν καταβῶ διὰ νὰ τὴν λάβω. ὦ! πόσον εἶμαι τυφλός! Πόσον ἠπατήθην. Ἐνα ἔπρεπε νὰ ζητήσω πολῦτιμον: τὴν εὐτυχίαν ἐντίμου ἔρωτος.

Ἀπέσπα τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του ἐκ τῆς λύπης καὶ τῆς ἀπελπισίας, ὅτε ἤκουσε μακρόθεν μουσικὴν συναυλίαν. Ἐνόμισεν ὅτι ἀνεγνώρισε τὴν σύνθεσιν τοῦ Ἀρτίκ. Αὐτοὶ ἦσαν, βέβαια, αὐτοὶ ἦσαν. Τώρα ἀνεγνώριζε καὶ τὸν ἦχον τοῦ τυμπάνου τῆς Ἀμορίτσας.

Ἡ καρδιά του ἐπαλλεν.

Ἀίφνης ὁ βασιλεὺς Τίζας ἀποβάλλων τὸ στέμμα καὶ τὴν χλαμύδα λαμβάνει εἰς χεῖρας τὸ παραμεληθὲν βιολίον του καὶ τρέχει εἰς συναυτησιν τῶν φίλων του. Τοὺς εὖρον ἔλαβε δὲ τὴν συνῆθη θέσιν του παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Ἀμορίτσας, ἡ ὁποία ἤρθη θρίασεν ἐκ τῆς χαρᾶς ὅτι τὸν ἐπανεῖδε.